M.Mažvydo bibliotekos

Registered by Australia Post - Publication No. VAR 0694 Price 50 c.

The Echoes of Homeland - The Lithuanian Catholic National Weekly.

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr1 (1643) 1989 m. sausio mėn. 17 d. XXXIV METAI Melbourne

LIETUVIŲ DIENOS ADELAIDĖJE

Lietuvius, atvykusius iš įvairių kraštų, manau, maloniai nuteikė Adelaidės miesto pagrindinė gatvė, pasipuošusi mūsų trispalvėm vėliavom, kurios išdidžiai plevėsuoja jau visa savaitė, liudydamos, kad čia vyksta kažkas nepaprasto. Ne vienas praeivis paklausė: kokį kraštą šios gražios spalvos reprezentuoja? Ir kaip malonu atsakyti: Lietuvą ! Pagarba Lietuvių dienų komitetui, kuris šiame krašte išsikovojo teisę viešai pareikšti: štai trispalvė — mūsų tautos simbolis, o mes, jos vaikai, esame gyvi. Įžiebti kibirkštėlę vilties atgauti savam kraštui laisvę sukruto visi, kurie išliko ištikimi savo siekiams. Visos organizacijos ir pavieniai asmenys atiduoda savo „duoklę" su kaupu. Besidomintiems kultūriniais, meniniais bei sportiniais renginiais reikia sparčiai suktis, norint išgirsti, pamatyti, įvertinti ir pasidžiaugti. Tikiu, kad lietuviškos spaudos darbuotojai supažindins skaitytojus su kiekvienu parengimu.

Kaip ir pridera, ši didinga šventė prasidėjo iškilmingom pamaldom šv. Pranciškaus Ksavero katedroje. Mišias atnašavo kun. J. Petraitis, MIC. Jam asistavo kun. dr. Pr. Dauknys, kun. J. Petrauskas, kun. dr. A. Savickas. Mišių metu gražiai giedojo jungtinis šv. Kazimiero parapijos ir „Lituania" choras, vadovaujamas N. Masiulytės-Stapleton. Giesmę „Viešpats — pasaulio Valdovas" giedojo solistė G.Vasiliauskienė chorui pritariant. Adelaidės arkivyskupas J.E. Leonard A. Faulkner šiltais žodžiais pasveikino lietuvius ir gerai įvertino jų įnašą į Australijos katalikų Bažnyčios veiklą. Auką atnešė PLB pirm. dr. V. Bieliauskas ir ALB Krašto valdybos pirm. D. Baltutienė asistuojant ALB Adelaidės apylinkės pirm. J. Stačiūnui ir ALK Federacijos atstovui Pr. Pusdešriui. Skaitymus atliko dr. V. Bardauskaitė, B. Stalbaitė, A. Zamoiskis. „Šventadienio balso" spaustuvė ta proga išleido gražiai paruoštą šv.Mišių leidinį. Pamaldos buvo įspūdingos, daugybė vėliavų palinko prieš Kristaus altorių pakylėjimo metu, iš sielos gelmių liejosi maldų ir giesmių žodžiai: „Dieve, laimink mūsų brangią Tėvynę Lietuvą"... Po pamaldų didžiulė eisena nusidriekė miesto gatvėmis Rotušės link. Adelaidė tikrai nėra mačiusi tokios spalvingos ir iškilmingos eisenos, kurią labai puošė tautiniai rūbai ir vėliavos.

Iškilmės pradėtos jungtiniam chorui giedant „Advance Australia Fair". Po to sekė ALD Komiteto pirm. J. Vabolienės, ALB Krašto valdybos pirm. D. Baltutienės, ALB Valdybos pirm. dr. V. Bieliausko sveikinimai. Kalbose dominavo atgimstančios tautos viltys. J. Vabolienė pakvietė Pietų Australijos premjerą Hon. J. C. Bannon MP oficialiai atidaryti XV Australijos Lietuvių dienas.

Meninė dalis pradėta kantata „Per pasaulį keliauja žmogus", muzika Br. Budriūno, žodžiai B. Brazdžionio. Dirigentė Genovaitė Vasiliauskienė ne tik sumaniai parinko šioms iškilmėms tokį puikų kūrinį, gerai paruošė chorą, solistus, bet ir įvedė deklamatorių. Sietynas Kubilius vykusiai išvertė eilėraštį į anglų kalbą, kurį, kaip įvadą į kantatą, su įgimtais gabumais jautriai padeklamavo anglų ir lietuvių kalbomis. Trūksta šios kantatos įvertinimui surasti tinkamus žodžius. Gėrėjomės ne tik mes, lietuviai, bet ir kitataučiai — mūsų svečiai, kurių buvo nemaža. Chorui talkino solistai: sopranas Gražina Žigaitytė-Hurba, baritonas Petras Račkauskas, pianistė Nemyra Masiulytė-Stapleton. Australijos spauda, radijas ir televizija visada buvo mums šykšti, tačiau XV Australijos Lietuvių dienų eisenos, iškilmių atidarymo bei 3-jų Pasaulio Lietuvių sporto žaidynių negalėjo ignoruoti. Taigi pasaulis matė, kad esame gyvi.

Elena Dainienė

Mieli broliai ir sesės lietuviai !

Šiemet Kristaus gimimo šventę — Kalėdas — švęsime stiprių emocijų ženkle ir su nauju viltingu pasitikėjimu melsime Dievą, kad mūsų pavergtai tautai išsipildytų pranašo Izaijo žodžiai: „Tauta, kuri vaikščiojo patamsiais, išvys skaisčią šviesą, gyvenantiems tamsybių šalyje užtekės šviesybė". (Iz.9:11)

Kiekvienos religinės šventės tikslas yra, prisimenant istorinį įvykį, priartinti mus prie Kristaus, padėti Dievo meilei pilniau pasireikšti mūsų gyvenime. Tačiau didžiųjų švenčių, ypač Kalėdų ir Velykų proga, mūsų dėmesys nukrypsta į tautą, nes daugiau negu kitu laiku išgyvename jos vargus, džiaugsmus ir viltingus lūkesčius.

Prieš keletą mėnesių į viešumą išėjo ir žaibo greitumu tebeplinta tautinis bei religinis atgimimas, „vaduojąs tautos sąmonę nuo senų minčių jungo bei kuriąs naujo gyvenimo siekius, pagrįstus dora, protu ir dvasia" (R. Ozolas, „Atgimimas", Nr 1, 1988.IX.16). Tai ir užtvindė mūsų širdis viltingu džiaugsmu ir sykiu neramumais, jos ateitį norinčiais atspėti klausimais.

Mus džiugina kardinolo Vincento Sladkevičiaus užtikrinimas, kad, nežiūrint beatodairinės ateizacijos ir nužmoginimo metų, „kai jie turėjo kalbėti ne tai, ką manė ir daryti ne tai, ką sakė", nors tautos siela bei sąžinė tapo labai sužalota, tačiau „nėra tiesa, kad visuomenė bemaž ištisai yra tapusi ateistiška, ir kad krikščioniškos vertybės jai nereikalingos" („Švyturys" Nr 1, 1988). Persitvarkymo sąjūdžio dėmesys dvasiškijai rodo, jog Lietuvos inteligentija, nors ir auklėta ateistinio materializmo dvasioje, pradeda suprasti, kad be dorovinio atgimimo negali būti nė tikro visuotinio atsinaujinimo. Dar daugiau — mus džiugina jų įžvalgumas, kad tik Kristuje gali išsipildyti tautos puoselėjamos viltys.

„Ilgą laiką maniau, kad iš labirinto galima išeiti jėga. Tada buvau iškėlęs šūkį: Lietuvai reikia išauginti poetų su boksininko kumščiais... Dabar man svarbiau tai, kas siejasi su Kristumi... Kristus yra amžinybės metafora. Viltis. Kitos mes neturime" (Sigitas Geda, „Aušrinė", Nr 1, 1988).

Neramumą kelia ir atsakymo ieško okupanto pakeista taktika. Tauta žino, kad ne iš meilės žmonėms ar iš pagarbos Dievo įsakymams, o ekonominių bėdų verčiama sovietų valdžia šiek tiek atleido religinį, tautinį ir kultūrinį gyvenimą kontroliuojančius varžtus: legalizavo tautos himną, trispalvę ir lietuvių kalbą; grąžino sostinės katedrą, toleruoja drąsius kardinolo pasisakymus; po ilgų metų „moksliškai" įrodinėjant, kad Dievo nėra, vėl leis tautai viešai ir iškilmingai švęsti Išganytojo gimimo šventę; pirmą kartą Sovietų Sąjungos televizija transliuos Bernelių Mišias.

Šį tautos nerimą pergyvename ir mes, bandydami atspėti ko tautai šiandien labiausiai reikia, kokios pagalbos iš mūsų laukia. Viena yra tikra, kad tauta nuoširdžiai įvertina kiekvieną mūsų apsilankymą ir jos praturtinimą ne „Volgom" ar „Žiguliais", o dvasią pakeliančia lietuviška knyga. Tauta dėkinga už mūsų pastangas informuojant pasaulį apie jai paneigtas teises. Tačiau labiausiai tauta dėkoja ir pakartotinai prašo karštų maldų, kad šis viltingas spindulys nebūtų užtemdytas naujų represijos debesų, kad prasidėjęs atgimimas turėtų tikrą pagrindą. „Entuziazmas greitai praeina, jei neturi tikro pagrindo — Dievo", perspėja iš Sibiro lagerio sugrįžęs ir savo akims netikėdamas, kas paskutiniais mėnesiais tautoje įvyko, kun. S. Tamkevičius. „Jeigu mūsų jaunimas, vaikai turės Dievą, mes turėsime ateitį. Jeigu jie neturės Dievo, tai nieko mums nepadės ir trispalvės".

Švęsdami Dievo Sūnaus įsijungimą į mūsų gyvenimą bei su giliu dėkingumu priimdami Jį, iš naujo ateinantį malonės pavidalu į mūsų sielas, nuoširdžia malda prašykime, sykiu su Mergele Motina Marija, kad ir mūsų „šėtono paunksmėje" gyvenančiai tautai „užtekėtų šviesybė", kad Dievuje atpažinę savo Tėvą, galėtume mylėti vienas kitą mus Kristaus mylinčia meile.

Linkiu skaidrių bei mielų Kalėdų ir visokeriopos Dievo palaimos naujuose 1989 metuose.

Vyskupas Paulius A. Baltakis, O. F.

A.A. Vincui Žemaičiui

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Pirmininkui mirus, jo žmoną Antaniną, dukras Gailę, Vidą ir visus gimines giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

ALK Federacija

Sveikinimai Australijos Lietuvių katalikų federacijos XIX suvažiavimo dalyviams

Visada su malonumu prisimenu savo atsilankymus pas Jus.

Šiandieną nors iš tolo, bet visa širdimi sveikinu ALK federacijos XIX-jo suvažiavimo dalyvius, linkėdamas gražios sėkmės visiems Jūsų pasiryžimams. Didžiausias mano linkėjimas — kreipti kuo daugiau dėmesio, nesigailėti pastangų, kad įvairūs katalikų susibūrimai kuo ilgiau gyvuotų.

Mūsų tauta virš šimto metų buvo Rusijos carų vergijoje. Ji buvo palikta ne tik be lietuviškų mokyklų, bet buvo verčiama skaityti ir rašyti tik maskoliškomis raidėmis, o 1918 metais nustebino visą pasaulį savo tautiniu gyvumu ir ryžtingumu. Šiandieną mūsų tėvynainiai Lietuvoje yra pasiekę tiek, kad kalba apie juos visas pasaulis. Išeivijos lietuviai visuose kraštuose yra žinomi kaip tvarkingų, patikimų žmonių tautinė grupė. Visa tai daugiausia mūsų parapijų, katalikiškų organizacijų, katalikiškų šeimų nuopelnas.

Tepadeda Dievas Australijos lietuviams ir ateityje eiti tuo pačiu keliu.

Nuoširdžiai kartu su Jumis maldoje —

Vyskupas Vincentas Brizgys

A.A. Vincas Žemaitis, ALK Federacijos pirmininkas, yra gimęs Kaune 1925m. lapkričio mėn. 1d. Čia augo ir mokėsi Aušros Berniukų gimnazijoje ir yra baigęs 7 klases. 1944m. pasitraukė iš Lietuvos. Karui pasibaigus Vokietijoje, Kasselio pabėgėlių stovykloje baigė 8-tą gimnazijos klasę. Studijavo radijo-elektrotechniką. 1949m. atvyko į Australiją. Darbo sutartį atlikti buvo paskirtas į Beechworth. Kai persikėlė gyventi į Sale, atsikvietė savo tėvėlius. Čia buvo ALB Apylinkės seniūnu, suorganizavo lietuvių vaikams mokyklą. Sukūrė šeima su Antanina Laukaityte 1955.IV.10. Užaugino dvi dukras: Gailę ir Vidą. Sunkiai sirgdamas, atvedė dukrą Vidą prie altoriaus jungtuvėms su Edvardu Pankevičiumi 1988.XII.10.

Atvykęs gyventi į Melbourną, įsijungė į lietuvišką veiklą, dalyvaudamas įvairiose lietuviškose organizacijose. Nuo 1968m. dirbo ALK Federacijos valdyboje be pertraukos. Dėl nepagydomos ligos pasitraukė iš Valdybos pirmininko pareigų, bet labai rūpinosi ALK Federacijos veikla, „Tėviškės aidais" ir teiravosi apie vykstantį ALK Federacijos suvažiavimą Adelaidėje. Vincas Žemaitis numirė 1989.I.2. Noriu užbaigti žodžiais, kuriuos pasakė atsisveikindamas ALK Federacijos valdybos narys Edvardas Šidlauskas per laidotuvių rožinį: „Ilsėkis ramybėje Vincai, savo darbais, kančia ir ištverme esi užsitarnavęs dangiškąjį poilsį Dievo Karlystėje, į kurią taip stipriai tikėjai."

K. Mieldažys

Kaip Maskva išnaudoja Lietuvą

Ar galimas jos ūkinis savarankiškumas

Bronius Kviklys
Mūsų specialus bendradarbis Čikagoje

Didžiulėje sovietinėje imperijoje nuo tolimos šiaurės ligi Adrijos jūros juda komunistinio režimo pavergtos ar jo įtaigojamos tautos, nes komunizmas ne tik neatnešė laimės, bet užkrovė didžiulį skurdą. Ypač smarkus judėjimas reiškiasi Estijoje, Latvijoje ir mūsų Lietuvoje. Šių Pabaltijo valstybių žmonės, įskaitant vietinių komunistų partijų vadus, reikalauja ūkinės nepriklausomybės. Kitais žodžiais tariant, nori savo respublikų viduje tvarkyti ūkinį gyvenimą pačios, be Maskvos planų bei direktyvų, be jos kontrolės. Šie reikalavimai keliami mitinguose, susirinkimuose, įmonėse, mokslų akademijose, spaudoje, jų pačių atstovų paruoštuose konstitucijų projektuose.

Kodėl taip yra? Gal Lietuvos žmonės nepakankamai prigamina ūkinių gėrybių? Ne. Maskva paima Lietuvos produkciją žemomis kainomis, o už teikiamas žaliavas bei kitus gaminius plėšia aukštas kainas. Šiuo klausimu įdomių duomenų pateikia ekonomistas Alvydas Liaukonis (gim. 1936 m.) rašinyje „Emocijos ir blaivus protas", paskelbtame „Literatūra ir menas" savaitraštyje (Nr 44, 1988 m.). Pirmiausia jis paneigia maskvinių „neatsakingų ekonomistų" prasimanymą, esą „jau daug metų įsivežama daugiau iš kitų respublikų, negu pasigaminama vietoje ir išvežama svetur". Iš tiesų esą šitaip: „Mes našiau ir efektyviau dirbdami, brendame vis į didesnį bankrotą". Jis nurodo, kad 1987 m. Lietuva pagamino žemės ūkio produktų už 4,7 milijono rublių. Pagaminta 77,1 tūkst. tonų sviesto, 240 tūkst. tonų mėsos, 73,5 tūkst. tonų dešrų, 2875,8 tūkst. tonų pieno. Taigi pakankamai daug. Tačiau maisto krautuvių lentynos dažnai esančios tuščios, nes apie 49% pagamintų mėsos ir jos gaminių, o taip pat 46% pieno produktų perduota į sąjunginį fondą". Gaunamos pajamos, Maskvai nustačius žemas kainas, „nepadengia faktiškai šios produkcijos sanaudų 2 bilijonų rublių skirtumu". Todėl sovietinė Lietuvos vyriausybė, norėdama kompensuoti kolchozininkų ir sovchozininkų darbą, primoka jiems dideles sumas. Be to, „iš kolūkių ir tarybinių ūkių trigubai plėšiama už trąšas, koncentruotus pašarus, traktorius, mašinas ir kitą techniką, įvairius remonto darbus". Lietuva turinti mokėti Maskvai didelius mokesčius, įvairias baudas. Esą sąjunginis biudžetas vidutiniškai per metus iš Lietuvoje esančių įmonių vien atsiskaitymu iš pelno surenka 450 milijonų rublių". Taigi Lietuva, kuo daugiau pagamina, kuo daugiau joje sąjunginių įmonių, tuo labiau brenda į skolas Maskvai.

Dabar okupuota Lietuva ne tik žemės ūkio, bet ir pramonės kraštas. 1985 m. žiniomis Lietuvos teritorijoje veikė 585 pramonės įmonės, turinčios savarankišką biudžetą. Didžiausi pramonės centrai pagal gamybą: Kaunas — 25% (visos Lietuvos pramonės), Vilnius — 20%, Klaipėda — 13%, Šiauliai — 6,7%, Panevėžys —6%; kiti centrai: Alytus, Marijampolė, Utena, Akmenė. Pastarosios cemento gamykloje dirba 2200 darbininkų; Jonavos „Azote" — net 4600.

Tačiau, kaip teigia ekonomistai (girdėta viename jų pranešime Čikagoje), apie 90% stambių įmonių yra ne respublikinės, bet sąjunginės, priklauso Maskvai ir yra jos tvarkomos.

Sovietų Sąjungos valiuta — tik popierinė. Rublis oficialiai esąs „padengtas prekėmis", tačiau kokiu procentu — neskelbiama. Lietuvoje sklinda žinios, kad padengimas prekėmis Sąjungoje siekiąs 20 kapeikų, o Lietuvoje dar blogiau — tik 14 kapeikų (KJT Nr 213.XI.7). Nors ir labai daug kursuoja popierinių rublių, bet emisijos bankas Maskvoje jų spausdina dar daugiau — nuolatiniam valstybės deficitui dengti. Lietuva privalo už popierinius rublius atlyginti vertybėmis. Be to į Lietuvą privažiuoja daug „turistų iš brolišku respublikų", kurie palieka čia dar daugiau popierinių rublių, pasiimdami prekes. Pastaruoju laiku ypač daug „turistų" plūsta iš Lenkijos traukiniais, o neseniai atidarius pro Lazdijus einantį kelią — automobiliais. „L.ir M." Nr 45 paskelbtas mokinio G. Kuprio laiškelis, kuriame rašoma, kad lazdijiečiai šiuos „turistus" vadina „skėrių antplūdžiu". Kasdien jų atvažiuoja apie 200-300. Grįžta apsikrovę televizoriais, skalbimo mašinomis, kavinukais, saldainiais ir kt. gėrybėmis. Jie į Lietuvą atveža menkaverčių blizgučių, lūpų dažų moterims, už kuriuos lupa penkiariopas kainas ar dar brangiau.

Lietuvos žmonės turį pinigų, bet tik todėl, kad už juos nėra ką pirkti. 1988.XI jų indėliai taupomosiose kasose siekė 5821,2 mil. rublių. „Turistų" plūdimo nėra galimybės sulaikyti, nes Lietuva neturi savo saugomų sienų, muitinių.

Taigi nenuostabu, kad Lietuvos, kaip Latvijos bei Estijos Persitvarkymo sąjūdžiai siekia ūkinio savarankiškumo. Kitaip tariant, nori „atsikabinti" nuo Maskvos. Bet tai nėra lengva, o gal ir nejmanoma dabartinėmis sąlygomis dėl politinių bei ekonominių aplinkybių. Lietuvos pramonė ir prekyba yra labai glaudžiai surišta su sovietine Rusija,"brolišką" respublikomis. Ji tiesiog prie jų prikniedyta. Per 40 metų okupantas sukūrė didžiulę pramonę, bet ji skirta plačiajai Rusijos rinkai. Rusija atveža žaliavas, Lietuva pagamina įvairius gaminius, kurie vėl išvežami į Rytus. Sovietai jais naudojasi ar eksportuoja į satelitinius kraštus ir kitur. Vakarų valstybėms Lietuvos gaminiai netinka, nes jos turi pakankamai savų.

Lietuvos ekonomistai nori tiek ūkinio savarankiškumo, tiek savos valiutos (gal litų?) Ji, žinoma, kiek apsaugotų rublio antplūdį į kraštą, bet susidarytų visa eilė kitų nesklandumų. Norima prekiauti su Vakarų kraštais, bet dabartinis Lietuvos ūkis labai nedaug ką galėtų vakariečiams pasiūlyti. Mūsų tradiciniai eksportiniai žemės ūkio gaminiai (sviestas, sūris, kiaušiniai, mėsa bei jos produktai, konservai) neturėtų Vakaruose paklausos, nes vakariečiai, ypač įsteigus Bendrąją Europos rinką, šiais gaminiais apsirūpina patys su kaupu. Lietuvos pramonė, kurta per 40 metų atsilikusiais rusiškais standartais, yra labai nutolusi nuo vakarietiškos technikos laimėjimų ir negali su ja konkuruoti.

Net ir paskelbus ūkinį savarankiškumą tektų taikytis prie Rusijos rinkos. Sakykime, kad ji ir toliau teiktų Lietuvai kurą (benzina, alyva, dujos ir kt.), kadangi Lietuva nuosavo kuro teturi vos apie 3% reikiamo kiekio. Neturint eksportinių prekių, tektų ieškoti naftos Kuršių nerijoje (taigi ją naikinti), ieškoti metalo-geležies rūdos Varėnos apylinkėse (čia jos aptikta kelių šimtų metrų sluoksnis) ir paversti gražiuosius Dzūkijos pušynus smėlio dykuma. O pakelti technikos lygį iki vakarietiškų standartų nebūtų taip lengva, neturint užsienio mokėjimo priemonių. Taigi finansiniai ryšiai su užsieniu, o tuo pačiu ir užsienio valiutos gavimas, labai problematiški. Vadinasi ir ūkinės nepriklausomybės klausimas tegali būti tik svarstomas. Žinia, šis dalykas būtų įmanomas, jei Lietuva taptų nepriklausoma valstybe. Tada jau atsivertų įvairios kitos galimybės.

Dėl Lietuvos likimo negalime nesisieloti

Lietuvos kardinolo Vincento Sladkevičiaus kvietimu, gruodžio 2, 3 ir 4 dienomis visoje Lietuvoje buvo pravestos maldos dienos už Lietuvą. Kardinolo Sladkevičiaus kreipimasis ta proga į tikinčiuosius buvo paskelbtas Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio žinių 52-ame numeryje, kuris tik dabar mus pasiekė. Nors pavėluotai, perduodame kardinolo Sladkevičiaus žodį, kviesdami skaitytojus įsisąmoninti jame išreikštas aktualias mintis:

Esame neatsiejamai sujungti su savo tauta, dėl jos likimo negalime nesisieloti. Šiais metais prasidėjęs reikšmingas mūsų tautos dvasinio ir tautinio atsinaujinimo sąjūdis atnešė jos gyvenimui didelių pasikeitimų. Trokštame, kad tai būtų nesustabdomas, pastovus jos nuolatinio tobulėjimo reiškinys. Gerai suprantame, kad čia didelę reikšmę turės mūsų pačių apsisprendimas, ryžtas, ištvermė ir neskuboti, išmintingi žingsniai vis į naujus pasiekimus. Bet neužmirškime, kad vien mūsų pastangų neužteks. Neveltui psalmistas įspėja: „Jei Viešpats nestatys namų, veltui darbuojasi tie, kurie juos stato". Dėl to kreipiuosi į Jus, mieli tautiečiai, — rašo kardinolas Vincentas Sladkevičius, — kviesdamas nuoširdžiai maldai už mūsų tautą, jos vienybę ir atsinaujinimo sėkmę. Advento susitelkimo metu pirmąjį gruodžio mėnesio penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį skirkime maldai šiomis intencijomis. Niekuomet nepraraskime pasitikėjimo Dievu... Turėkime viltį visose neviltyse. Tegul mus drąsina Kristaus žodžiai: „Tai neįmanoma žmonėms, bet ne Dievui. Dievui viskas įmanoma".

Kardinolas Vincentas Sladkevičius
Kaišiadorys, 1988 m. lapkričio 20 d.

Estija nepasiduoda !

Kaip praneša Vatikano radijo dienraštis, Estijos Aukščiausioji Taryba gruodžio pradžioje įvykusiame posėdyje didele balsų dauguma patvirtino savo pasiryžimą išsikovoti daugiau autonomijos nuo centrinės valdžios. Estai reikalauja didesnės autonomijos ne tik ekonominėje, bet ir politinėje plotmėje. Jie dar kartą išreiškė savo nepritarimą TSRS Aukščiausiosios tarybos prezidiumo įsakui, kuris skelbia Estijos Aukščiausiosios tarybos įstatyminius aktus negaliojančiais. Spaudos agentūros atkreipia dėmesį į tai, kad vienu tokiu aktu Estijos Aukščiausioji taryba įteisino estų kalbą kaip oficialią respublikos kalbą.

Spaudos agentūros taip pat pateikia Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio kreipimąsi į visus persitvarkymo rėmėjus, paskelbtą Vilniuje gruodžio 4 d. Tai vienas iš trijų dokumentų, kuriuos paskelbė Persitvarkymo sąjūdžio seimo antrosios sesijos dalyviai.

Gorbačiovo pradėtas šalies atnaujinimas susiduria su rimtais trukdymais pačioje Tarybų Sąjungoje. Iš esmės užblokuota ekonominė reforma, atmesti trijų Pabaltijo respublikų priimtieji ekonominio savarankiškumo principai, slopinami valstybinio gyvenimo demokratizavimo bandymai. Priimant TSRS Konstitucijos pataisas nebuvo atsižvelgta į tai, kad iš Pabaltijo kraštų buvo atsiųsti keturi milijonai parašų, reikalaujančių atidėti Konstitucijos svarstymą. Toliau ignoruojami TSRS tautų interesai. Persitvarkymo politikai gręsia visai realus pavojus. Mes, Lietuvos Persitvarkymo sąjūdis, atstovaująs vieną iš Stalino-Hitlerio sandėrio lemtingai paliestų Pabaltijo tautų, vieną iš Tarybų Sąjungos demokratinių judėjimų, savo seime nutarėme kreiptis į visus persitvarkymo Tarybų Sąjungoje rėmėjus prašydami niekada nepamiršti, kad persitvarkymas — tai visų pirma Tarybų Sąjungos demokratizacijos procesas, teisinės visuomenės kūrimas, o realus jo vykdytojas šiandien — tai savo suverenumo siekiančios tautos. Jų pastangos, mūsų manymu, atsiliepia viso pasaulio interesams.

Šį dokumentą pasirašė Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio seimo antrosios sesijos posėdžio pirmininkai — Zigmas Vaišvila ir Česlovas Stankevičius.

LRTV

Į pagalbą šeimos reikalams

Lapkričio 7-8 dienomis Vatikane vyko apie šešiasdešimties pasaulio kraštų iš penkių kontinentų vyskupų konferencijų komisijų šeimos reikalams pirmininkų suvažiavimas, kurį surengė Vatikane veikianti popiežiškoji taryba šeimos reikalams. Suvažiavimo tikslas — suteikti pasaulio vyskupams galimybę išsamiau ir nuodugniau apsvarstyti santuokos ir šeimos sielovados problemas praėjus dvidešimčiai metų nuo popiežiaus Pauliaus VI enciklikos „Humanae Vitae" (apie žmogaus gyvybę) paskelbimo. Enciklikos dvidešimtmečio proga Romoje lapkričio 9—11 dienomis surengtas tarptautinis studijų simpoziumas, kuriame taip pat keli šimtai pasaulinio garso profesorių svarstė Pauliaus VI dokumentą apie žmogaus gyvybę, jos vertę ir apsaugojimą.

TĖVIŠKĖS AIDAI
18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mieldažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams $25. Kituose kraštuose $30. Atskiras numeris 50c. Skelbimai už skilties vieną cm — $1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožiūra.

Published by Dr Pranas Dauknys
18 Henry St. Kensington 3031.
President of the Lithuanian
Catholic Federation.

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos XIX Suvažiavimas

Australijos Lietuvių Dienų programoje ALKF Suvažiavimas vyko Adelaidės Lietuvių katalikų centre 1988m. gruodžio 28d. Pradėjome pamaldomis šv. Kazimiero šventovėje. Šv. Mišios buvo aukojamos už Federacijos vieną iš steigėjų, patį pirmąjį Federacijos pirmininką ir nuolatinį Federacijos suvažiavimų dalyvį kun. prelatą Praną Vaserį, mirusį Melbourne 1987.IX.29. Čia koncelebravo kun. Dr. Pr. Dauknys, kun. St. Gaidelis SJ, kun. J. Petraitis MIC, kun. J. Petrauskas ir kun. Dr. Alf. Savickas. Lietuvių Sielovados vadovas prel. Petras Butkus sirgo ir iš Sydnėjaus negalėjo atvykti. Čia kun. P. Dauknys savo žodyje tarė, kad esame dalis Lietuvos Bažnyčios, Tėvynėje persekiojamos, bet nesunaikinamos, savo dorovoniu, moraliniu įsipareigojimu siekiame Tėvynei dvasinės didybės ir Dievo palaimos per kančias ir persekiojimus sulaukti Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės naujos aušros.

Po pusryčių Suvažiavimas vyko Lietuvių katalikų centro salėje. Iš įvairių vietovių užsiregistravo 46 atstovai. Šios kadencijos pirmininkas Vincas Žemaitis sirgo ir jau prieš porą mėnesių savo pareigas perdavė kun. Pr. Daukniui, kuris visus pasveikinęs, žodžiui tarti pakvietė vietos šeimininką - Federacijos įgaliotinį Praną Pusdešrį ir svečią iš Tėvynės - Aleksą Gabrį.

Suvažiavimo presidiumą sudarė Adelaidės klebonas kun. J. Petraitis MIC ir Kazys Mieldažys, sekretoriatą - Saulutė Pusdešrienė ir Aldona Vyšniauskienė, mandatų komisiją - A. Jankevičius, V. Koženiauskienė ir J. Nekrošienė. Raštu Suvažiavimą sveikino vysk. Vincentas Brrizgys, vysk. Antanas Deksnys, vysk. Paulius Baltakis OFM.

Federacijos valdybos ir „Tėviškės aidų" dviejų metų veiklos pranešimus pateike kun. Pr. Dauknys. Valdybos pagrindinis uždavinys atstovauti Australijos lietuviams katalikams, leisti „Tėviškės aidus." 1987m pradžioje Valdyba savo memorandumu kreipėsi į Australijos vyskupų konferenciją pateikdama žinių apie persekiojamą Lietuvos katalikų Bažnyčią ir Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejaus proga prašydama birželio 28d. paskelbti maldų vajų visose Australijos katalikų bažnyčiose. Prašymas buvo išklausytas ir ši vyskupų konferencija paskelbė oficialų solidarumo dokumentą spaudoje, kad ir visos Australijos bažnyčios įsijungia į maldą už Lietuvą birželio 28-tą, kada Popiežius Jonas Paulius II Romoje praveda iškilmingas pamaldas už Lietuvos krikšto jubiliejų ir skelbia Palaimintuoju Lietuvos arkivyskupą Jurgį Matulaitį.

Valdyba aplinkraščiais kreipėsi į visus savo įgaliotinius suorganizuoti Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų savo miestų katedrose kad Lietuvos vardas visur plačiai nuskambėtų. Pati valdyba Melbourne minėjimą suruošė St. Patrick katedroje kovo 1d. su arkivyskupu Sir Francis Little, koncelebruojant su 14 kunigų. Viktorijos katalikų savaitraštis „The Advocate" plačiai paminėjo Lietuvos krikšto jubiliejų, skirdamas abu didelius vidurinius puslapius. Australų katalikų laikraščiai Lietuvos krikšto jubiliejų plačiai paminėjo Sydnėjaus, Brisbanės savaitraščiuose, o Perthe „The Recorder" net pirmuosius puslapius skyrė Lietuvai, medžiagos pristačius kun. Dr. Alfonsui Savickui. Platesnio masto minėjimai buvo suruošti Adelaidėje, Sydnėjuje, Geelonge, neatsiliko nei Canberra, Brisbane, Hobartas. Pranas Pusdešris tam jubiliejui parašė įspūdingą dramą „Vardan Dievo" ir Adelaidėje šį veikalą pastatė Vaidilos teatras, o Sydnėjaus teatras po savo premjeros šį vaidinimą atvežė ir į Melbourną,

Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos XIX Suvažiavimo dalyviai Adelaidėje 1988.XII.28 Šv. Kazimiero bažnyčios sodelyje. Sėdi iš kairės: kun. J. Petrauskas. kun. J. Petraitis. Dr. A. Statkevičius-sąžinės kalinys, 14 metų nešęs vergijos pančius Sibire už Lietuvos laisvę, kun. Dr. Pr. Dauknys, kun. Dr. A. Savickas. Foto: Alfonsas Budrys.

pakviestas ALB Krašto Valdybos.

Valdyba „Tėviškės aidų" leidimo išlaidoms padengti, (nes prenumeratos neįstengia visų išlaidų padengti), ruošė vakarones, baliūs, loterijas. Senoms laikraščio spausdinimo mašinoms išsidėvėjus, nupirko modernų kompiuterį, kun. Povilas Martūzas sudarė kompiuteriui lietuvišką raidyną, Gintautas Samulis išmokino kelias mergaites dirbti prie kompiuterio. Kun. Pr. Dauknys prie laikraščio dirbo 22 metus, eidamas įvairias pareigas, redakcinėj komisijoj, būdamas administratorium ir paskutinius 16 metų - redaktorium. Jam pasitraukus iš redaktoriaus pareigų, jas perėmė archit. Kazimieras Mieldažys, o administratorium Benediktas Kaminskas. Valdyba atliko savo kadencijoj daug ir kitų darbų kompiuterio kambario pastatymą, buvusioj spaustuvėj įrengė redakciją. Čia bent per laikraštį tenka dar padėkoti ypatingai Antanui Jankevičiui už atliktus darbus ir sugebėjimus.

„Ateities žingsnių", leidžiamo prie „Tėviškės aidų", redaktorė Jonė Žitkevičienė kvietė savaitgalio mokyklų mokytojus sužadinti savo mokinius savo rašiniais pasirodyti „Ateities žingsniuose", kad jaunimas iš mažens įprastų dalyvauti lietuviškoje spaudoje. Valdybos iždininkės Aleksandros Volkienės pateikta finansinė apyskaita ir kontrolės komisijos patvirtinimas buvo vienbalsiai priimtas. Diskusijos daugiau sukosi apie „Tėviškės aidų" prenumeratos pakėlimą. Prieita įšvados, kad savaitraščio leidimą daugiau remtų didesnės kolonijos suruošiant vakarones, balius, kad prenumerata būtų išlaikyta ta pati, nors kainos kyla visur.

Pietus, kaip ir pusryčius, paruošė Adelaidės Lietuvių katalikių moterų draugijos narės, o po pietų, vietoje numatytos prelato P. Butkaus paskaitos, kalbėjo iš Lietuvos neseniai atvykęs medicinos Dr. Algirdas Statkevičius, kuris dėl Lietuvos laisvės veiklos okupantų buvo nubaustas ir 14 metų nešė vergijos pančius įvairiuose sovietų kalėjimuose. Jo rami laikysena, šiltas žvilgsnis, iš karto pagavo visų dėmesį, sužibo jo kovojanti kilni asmenybė. Jo žodis daugiausia sukosi apie religinę padėtį Lietuvoje. Disidentai Vilniuje susirinkdavo į pačią seniausią Lietuvos bažnyčią, statytą dar Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino laikais, tai šv. Mikalojaus, nors ir apie stovyniuodavo saugumiečiai. Buvo persekiojami, kurie eina į bažnyčią. Lietuvoje Bažnyčios ryškiausia veikla yra už žmonių dorovę. Jei žmonės dori, liks žemėje geri. Ypatinga Bažnyčios funkcija - Kultūros - kėlimas, nes visuotinio gėrio pagrindas ir yra Kultūra. Jei esame dori, galime prisidėti prie tautos laisvės ir jos laimės atsiekimo. Doroviniu požiūriu mes esame geresni už savo kaimynus, bet jei jie nebus kultūringi, tai nebus gyvenimo nei mums. Dabar tauta kaip po žemės drebėjimo, ji šaukiasi pagalbos. Krikščionybė yra pasaulio religija, bet į mus žiūri tik atsukę nugarą, kai mūsų laisvės prašymams Vakarų vyriausybės lieka kurčios. Kai dabar Lietuvoje Persitvarkymo sąjūdis, mūsų rankose yra Pabaltijo pavergimo dokumentas, tai koziris, kokio kitos pavergtos tautos neturi, tad mums reikia juo gerai pasinaudoti, tuo Molotovo-Ribbentropo slaptu paktu. Lietuvos Laisvės Lyga planuoja rinkti parašus dėl Pabaltijo išlaisvinimo, negalime toleruoti pavergimo ! Tai turi būti visos krikščionybės reikalavimas !

Po paskaitos sekė diskusijos, paklausimai, padaryta bendra nuotrauka ir sekė naujos valdybos rinkimai. Naujai kadencijai vienbalsiai Valdyba liko perrinkta, į ją įjungiant dar vieną narį - Gintautą Samulį - „Tėviškės aidų" kompiuterio specialistą. Į Kontrolės komisiją išrinkti - V. Čižauskas ir E. Margan-Marganavičius. Suvažiavimui pasiūlius kam pasiųsti sveikinimus ar padėkas, baigta giedant Marija, Marija ir Lietuvos himną. PD

XV Australijos lietuvių chorų Dainų šventė

Galingas Dievo žodis sukūrė pasaulį ir jo atgarsiai tvyro virš kūrinijos, palaikydamas juos ir gaivindamas. Taip ir sparnuotas lietuviškas žodis dažnai suskamba daina ir giesme mūsų parengimuose, koncertuose ir savo kulminacinį žavesį pasiekia Lietuvių dienose, kai iš visų Australijos lietuviškų kolonijų suplaukia dainos mylėtojai ir savo dainomis bei giesmėmis mus kelia, stiprina ir įkvepia kovai už Lietuvos laisvę.

Tokį dvasinį pakilimą išgyvenome Adelaidėje praeitų metų gruodžio 29 d. Lietuvių dienų Dainų šventėje. Šio renginio organizatorė — Adelaidės „Lituania" choro dirigentė Genovaitė Vasiliauskienė. Scenoje išsirikiavo apie 120 chorisčių ir choristų, pasipuošusių akį veriančiais tautiniais rūbais, priekyje sustojo Australijos savaitgalių lietuviškų mokyklų mokiniai, kurių tokį gausų skaičių pirmą kartą matome — iš Adelaidės 30, iš Melbourno 20 ir iš Canberros 12. Ovacijoms nutilus, šis jungtinis choras, Birutės Prašmutaitės diriguojamas, sugiedojo Australijos himną „Advance Australia" ir Lietuvos himną, visai didžiulei auditorijai pritariant.

Pranešėjas Antanas Šerelis pranešė, kad numatyti visų chorų pasirodymai skyrium ir buvo pasirinkti skirtingi dainų žanrai.

Pavyzdžiui, Melbourno choras atliks religinę kantatą, Sydnėjaus — Australijos lietuvių kompozitorių kūrinius, Adelaidės — liaudies dainas.

Jaunimo choras skambiai padainavo M.K. Čiurlionio „Ant kalno gluosnys", N. Stadalnikaitės-Ulenienės „Čiulbėsiu paukšteliu" ir J. Bertulio „Ten, kur žaidžia Nemunėlis". Danius Aras ir Ričardas Rahdan, diriguojant M. Dumčiuvienei, pasmuikavo lietuviškų dainų melodijas. Jaunimas susilaukė gausių aplodismentų

Melbourno „Dainos sambūris" atliko ištraukas iš „Kryžių ir Rūpintojėlių" kantatos, dirigavo D. Levickienė, solo partijas atliko solistai B. Kymantienė ir J. Rubas, pianinu akomponavo P. Čelna, skaitovė — D. Antanaitienė. Šią kantatą sukūrė jaunas Kanados kompozitorius A. Stankevičius Lietuvos krikšto jubiliejui. Žodžiai poeto Henriko Nagio.

Sydnėjaus „Dainos" choras atliko M.K. Klajūno „Laisvės žiedą" ir „Audros siaučia, B. Kiverio „Man skamba toliuos". Dirigavio B. Aleknaitė ir J. Ankus. Deklamacijos G. Žigaitytės-Hurba.

Adelaidės „Lituania" choras, pagerbdamas kompozitorių Alfonsą Mikulskį, pasirinko jo harmonizuotas tris liaudies dainas: „Anksti rytą atsikėlus", „Linelius roviau" ir „Aš pasėjau linelį". Solo partijas atliko J. Maželienė ir E. Dukas. Gaila, kad mikrofonui pagedus, jų balsų veik nesigirdėjo. Choro dirigentė — G. Vasiliauskienė.

Pirmoji koncerto dalis baigta

Nukelta į 5 psl.

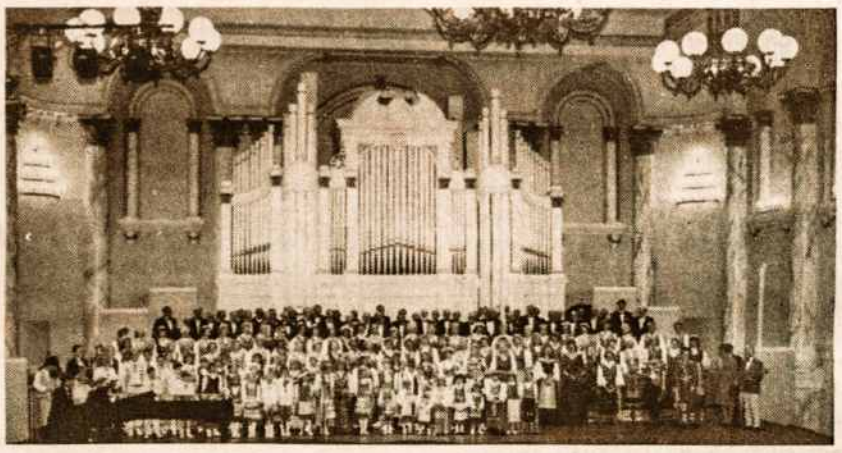

XV Australijos Lietuvių dienų Dainų šventės choristai su savo dirigentais Adelaidės miesto rotušės salės scenoje. Priekyje — Jaunimo choras. Koncertas vyko 1988 m. gruodžio 29 d. Foto Alfonsas Budrys

Kas dedasi Lietuvoje

Rašo dr. Jonas Kunca

Mūsų išeiviją pasiekia tiek džiugių ir ne taip jau džiugių naujienų iš okupuotos Lietuvos bei kitų Pabaltijo respublikų, kad darosi sunku susigaudyti kokia yra dabar tikroji mūsų krašto padėtis ir kokios ateities perspektyvos. Objektyvių žinių stinga ir patiems okupuotos Lietuvos gyventojams, kurių dauguma pasirašė peticiją, protestuodami prieš Maskvos planuojamus pakeitimus sąjunginėje Konstitucijoje. Remdamasis tiesioginėmis žiniomis, gautomis iš Lietuvos autoritetingų šaltinių ir kai kuriais Vakaruose žinomais faktais, straipsnio autorius mėgina užpildyti šią informacijos spragą.

Lietuvos Mokslų Akademija kruopščiai paruošė Konstitucijos projektą, kurios pirmas straipsnis skelbia: „Lietuvos TSR yra suvereni socialistinė valstybė, išreiškianti visų respublikos piliečių valią bei interesus". Toliau Konstitucija apibrėžia krašto ekonominį savarankiškumą, nustato Lietuvos pilietybę, karinės prievolės atlikimą savame krašte ar Pabaltijo karinėje apygardoje, o taip pat valstybės vėliavą, himną ir skelbia lietuvių kalbą valstybine Lietuvos TSR kalba. TSRS įstatymai, pagal šią Konstituciją, galiotų Lietuvos teritorijoje tik tuo atveju jeigu jie neprieštarautų Lietuvos TSR Konstitucijai. Palikta Lietuvai teisė išstoti iš Sovietų Sąjungos. Gynyba ir užsienio politika paliktos bendrai TSRS ir Lietuvos TSR kompetencijai.

Po labai pasisekusio Sąjūdžio steigiamojo suvažiavimo atrodė, kad ši Konstitucija bus priimta ir krašto pagrindinės teisės bus užtikrintos. Ypač tokia viltis padidėjo, kai Estijos parlamentas paskelbė Estiją suverenia valstybe. Išėjo, kaip visi žinome, kitaip. Konstitucijos projektas nebuvo priimtas. Nusivylę Lietuvos žmonės protestavo prieš tokį mūsų „parlamentarų" elgesį. Taip pat nusivylė ir nuliūdo išeivija. Čia reikia stabtelėti ir paanalizuoti padėtį Sovietų Sąjungoj ir okupuotoj Lietuvoj, o taip pat abiejų pusių planus ir viltis. Tik tada bus lengviau suprasti įvykius bei jų užkulisines priežastis ir išvengti panašių nusivylimų ateityje.

Pirmiausia turime suprasti, kad Gorbačiovo reformų tikrasis tikslas yra mėginimas išgelbėti imperiją nuo iširimo pagerinant ekonominį gerbūvį ir duodant šiek tiek laisvės kritikuoti praeitį. Tuo yra grindžiamas „perestroikos" reikalingumas. Dar neskelbtuose Kremliaus planuose yra numatyta pradėti reformas Pabaltijo respublikose, Baltarusijoje, Totorių autonominėje respublikoje, Sverdlovsko srityje ir Maskvos mieste, nes čia per trumpesnį laiką tikimasi pasiekti pozityvių rezultatų. Pabaltiečių entuziazmui pakelti jiems buvo leista vartoti savo valstybinę simboliką, o nacionalines kalbas padaryti valstybinėmis kalbomis. Šimtatūkstantinės minios, reikalaujančios reformų, aišku, labai patiko pačiam Gorbačiovui. Niekur kitur plačioje Sovietų Sąjungoje neatsirado tiek „perestroikos" šalininkų. Užtat Gorbačiovas per Brazauską net pasveikino mūsų Sąjūdį. Deja, tolesnė įvykių raida nukrypo nuo Maskvos numatyto kelio. Lietuviai, estai ir latviai įžvelgė „perestroikoj" progą pradėt judinti Pabaltijo valstybių nepriklausomybės klausimą. Tai sukėlė nerimą politbiure. Trys emisarai buvo pasiųsti į Lietuvą, Latviją ir Estiją pabaltiečių raminti. Nedviprasmiškai buvo duota suprasti, kad svajonės apie nepriklausomybę — iliuzija. Buvęs KGB viršininkas Čiebrikovas estams pagrąsino, kad jie gali atgauti nepriklausomybę, bet viską prarasti... Tai sovietų terminas, reiškiąs susidorojimą, kokį patyrė praeityje vengrai ir čekai.

Taigi nesusipratimas ir nusivylimas įvyko dėl to, kad Gorbačiovo požiūris į „perestroiką" nieko bendro neturi su pabaltiečių laisvės siekiais. Turėdama aiškų tikslą užkirsti kelią respublikoms į nepriklausomybę ir atsiskyrimą nuo Sovietų Sąjungos, Maskva suplanavo pakeisti Konstituciją įnešant keletą svarbių pataisų: panaikinti straipsnį, įgalinantį respublikas išstoti iš Sąjungos sudėties; suteikti sąjunginiam parlamentui teisę skelbti visoms respublikoms privalomus įstatymus, nepriklausomai nuo to ar jie prieštarauja paskirų respublikų įstatymams, ar ne; centro valdžia pasilieka sau teisę skelbti specialios administracijos zonomis bet kurias šalies sritis ten, kur jai atrodys tai reikalinga. Šiai paslaptingai „specialiai administracijai" suteikiama neribota teisė. Ji gali įvesti karo stovį, kolonizuoti rusais bet kurią sąjunginių respublikų sritį ir t.t. Tai tartum pasirašytas, bet neužpildytas čekis Kremliaus vadeivoms. Konstitucijos pakeitimai kvepia ne laisve, bet nauja Maskvos priespauda. Lietuvoje ir Estijoje, atrodo, žmonės suprato šį pavojų. Vien Lietuvoje prieš šias užmačias pasirašė apie 2 milijonai žmonių, taigi beveik visi, turį teisę balsuoti.

Esant tokiai padėčiai, niekas dabar neturi didelių vilčių ir perdėto entuziazmo, kokio buvome pilni dar prieš trejetą mėnesių. Gerai, kad mūsų tauta reikalauja laisvės ir tokiu būdu žadina pasaulio sąžinę. Visgi patys reikalavimai neprivalo peržengti tam tikrų ribų (išstojimas iš Sovietų Sąjungos), kad praradę nervus maskvėnai neišvestų į gatves tankų ir neatiduotų mūsų tutos KGB agentų savivalei.

Gorbačiovui dabar labai reikalinga Vakarų šalių pagalba. Represijos Pabaltijy anuliuotų pageidaujama rusams linkme besivystančius santykius su Vakarais. Lietuvių tautai dabar reikia veikti vieningai, tvirtai ir apdairiai. Jai reikia gabaus ir tinkamo vado, kuris sugebėtų ją vesti siauru takeliu palei bedugnės kraštą.

Visoms trims Pabaltijo tautoms reikia eiti išvien, tinkamai koordinuoti savo veiksmus, kad paskutiniųjų įvykių klaidos daugiau nepasikartotų.

Į širdis beldžiasi daina

Sydnėjaus Lietuvių choras „Daina", vispusiškai ir tvirtai pasiruošęs, jautriai pasibeldė į klausytojų širdis savo metiniame koncerte Lietuvių namuose 1988 m. gruodžio 4 d. Choras klausytojų niekada neapvilia, yra visuomenės mėgstamas ir palaikomas. Tad ir šį kartą publikos prisirinko pilnutėlė koncertų salė, o dalis net liko koridoriuje ant skubiai pristatytų kėdžių

Koncertas — tai lietuviškas širdis džiuginanti dainos meno šventė. Choras, jaunų dirigentų Birutės Aleknaitės ir Justino Ankaus sistemingai lavintas, pasirodė gerai susidainavęs ir atsinaujinęs. Garbė choristams už jų ryžtą ir pasiaukojimą dainos menui. Dailininkas nutapo paveikslą, rašytojas parašo knygą ir jų kūrybinis darbas yra baigtas. Kūriniai toliau kalba patys už save. Dainininkui neskirtas toks lengvas likimas. Choristas, kaip ir sportininkas, turi nuolatos treniruotis, nuolat atsinaujinti ir tobulėti, kad koncerto metu galėtų sutviksti ir suliepsnoti tobuliausia balso ir dvasios darna. Choras „Daina" šiuo metu yra pasiekęs nepriekaištingą ir malonų balsų sąskambį. Tam reikėjo daug darbo, vidinės drausmės ir pasišventimo.

Pirmąją koncerto dalį pradėjo Justino Ankaus diriguojamas mišrus choras J. Naujalio daina „Lietuva brangi". Po to sekė L. Abariaus harm. daina „Augau aš pas tėvelį" ir St. Šimkaus harm. „Oi, kas sodai". Solo partiją atliko Gražina Hurba. Birutė Aleknaitė dirigavo sekančias keturias dainas: V. Paketuro „Išausk, mergele", L.J. Šimučio „Į naują žygį", M.K. Klajūno „Audros siaučia" ir St. Šimkaus harm. „Šią naktelę".

Vyrų choras, diriguojamas J. Ankaus, padainavo M.K. Klajūno „Liaudies dainą", T. Makačino „Kur tas kelelis", J. Strolios „Karo žygio dainą" ir Abelio Klenickio „Dainą prie laužo". Pastarosios solo partiją dainavo Petras Viržintas, iki šiol žinomas kaip gabus akordeonistas.

Antrą koncerto dalį B. Aleknaitės diriguojamas moterų choras pradėjo „Devynbalse" (teksto ir muzikos autoriai programoje nenurodyti). Daina melodinga, lyriška, išliekanti atmintyje ir sudainuota buvo žavėtinai. Su nemažesniu įsijautimu moterys padainavo ir sekančias dainas: A. Bražinsko „Brangiausia žemė", Alf. Mikulskio „Pavasaris" ir V. Paltanavičiaus „Nemunas".

Vėl išsirikiuoja visas mišrus choras ir, J. Ankui diriguojant, žavi klausytojus M.K. Klajūno „Laisvės žiedas", K.V. Banaičio „Paskutinis vakarėlis" bei A. Pociaus „Palankėj". B. Aleknaitės diriguojamas choras atlieka „Miškų gėlę" ir J. Gaižausko „Tėviškės klevus". Savo kompoziciją, Vinco Kazoko žodžiams, „Man skamba toliuos" dirigavo pats kompozitorius Bronius Kiveris. Ypatingai pakiliai ir triumfališkai nuskambėjo dvi paskutinės koncerto dainos: B. Budriūno „Mano protėvių žemė"(solo partiją atliko Gražina Hurba) ir V. Juozapaičio „Graži mūsų žemė". Bisui buvo sudainuota „Jaunystė".

Koncertui akompanavo muz. B. Kiveris. Glaustai bet išsamiai lietuviškai ir angliškai apie dainas pasakojo pranešėja Danutė Ankienė. Po koncerto į susirinkusius prabilo choro dirigentė B. Aleknaitė. Ji pasidžiaugė choristų drausme ir ryžtu, nors dainininkų skaičius ir sumažėjo. Jai esanti garbė, kaip išsireiškė, diriguoti tokiam stipriam kolektyvui, kuris atstovaus Sydnėjaus lietuviams Adelaidėje Lietuvių dienose. Dirigentė padėkojo visiems atsilankiusiems už šiltą priėmimą, neabejotinai turėjusį didelės reikšmės koncerto sėkmei.

Chorą sveikino ALB Sydnėjaus apylinkės pirmininkas A. Giniūnas ir įteikė valdybos dovaną. Sergančio šiuo metu prelato P. Butkaus vardu kolektyvą sveikino bei prelato dovanėles-knygas dirigentams įteikė Ed. Lašaitis. Buvo perskaitytas buvusios choristės O. Grosienės sveikinimo žodis, kurį ji atsiuntė drauge su $100 čekiu. Sekantis kalbėtojas — choro pirm. Pranas Nagys. Pabaigoje dirigentams B. Aleknaitei ir J. Ankui, akompanuotojui muz. B. Kiveriui, pranešėjai D. Ankienei, solo partijų atlikėjams Gražinai Hurbai ir P. Viržintui buvo įteiktos choristų dovanėlės.

Baigdamas koncerto aprašą noriu pasakyti, kad šaunūs jauni dirigentai gali didžiuotis savo pasiekimais. Jų įdėtas darbas ir pastangos atnešė dėmesio vertus rezultatus. Choras, pasirodo, turįs gausias energijos atsargas ir, kaip sakoma, „sauso parako", kurio sprogimas gali nustebinti ir labai reiklų klausytoją. Programa buvo sudaryta nuosekliai, pradedant 1869 m. gimusio komp. Juozo Naujalio kūriniu ir baigiant komp. Jurgio Juozapaičio, gimusio 1942 m., daina. Lietuviško patriotizmo dvasia, prabilusi ankstyvųjų kompozitorių kūriniuose bei jų harmonizuotose liaudies dainose, su ta pačia galia reiškiasi ir šiandieną jauniausios kompozitorių kartos kūriniuose, atlikdama jaunosios kartos auklėjimo ir tautos stiprinimo darbą.

Lietuvių namų salėje buvo surengta metinės choro veiklos užbaigimo vakarienė, kurioje gausiai dalyvavo ne tik choristai, bet ir jų bičiuliai. Vakaras praėjo jaukiai ir pakiliai.

J.A. Jūragis

Gruodžio 11 d. Melbourno Lietuvių parapijos sekmadienio mokykla užbaigė mokslo metus. Tai trečioji lietuvių karta, nes ir vaikų tėveliai jau gimę Australijoje. Trečioje eilėje stovi mokyklos globėjas kun. dr. Pr. Dauknys, sėdi mokytojai (iš kairės): Rūta Mickienė, kun. J. Petrauskas, Dalia Didžienė, Jieva Arienė, Rasa Statkuvienė, Pamela Sadauskienė, Rūta Jokūbaitienė, Paulius Jokūbaitis. Nuotraukoje trūksta mokyklos vedėjo Petro Aro bei mokytojų — Dalios Antanaitienės, Bronės Staugaitienės ir Tėvų komiteto pirmininko R. Mickaus. Foto: Edvardas Margan-Marganavičius.

Atsakymas Petrui Anilioniui

Rašo kun. Alfonsas Svarinskas

Perskaičius 1988.XI.11 d. „Komjaunimo tiesoje" Petro Anilionio straipsnį „Tenkinami teisėti tikinčiųjų prašymai", širdy pasiliko kartėlis. Kaip maža padaryta per eilę persitvarkymo metų Bažnyčios atžvilgiu ! Ta pati terminologija, ta pati klaidinimo, dezinformacijos maniera: kalbėti daug, bet nutylėti esminius dalykus. Pvz., per grubią, primityvią propagandą prieš Dievą, Bažnyčią ir tikinčiuosius, per visas masinės infomacijos priemones, užkimšus tikintiesiems burną, nutylima baisi skriauda Bažnyčiai vyskupo Julijono Steponavičiaus atžvilgiu. Pabandykime bent truputėlį įsigilinti į aukščiau minėtą straipsnį.

Kas sprendžia, kokie prašymai teisėti, o kokie ne? Ar sprendžia tie, kurie 1961 metais be teismo ištrėmė du vyskupus: Julijoną Steponavičių ir Vincentą Sladkevičių, kurie sodino į lagerius kunigus ir tikinčiuosius, kurie terorizavo katalikiškąjį jaunimą? Užtenka tik prisiminti Molėtų atvejį. Už tai, kad jaunuoliai vasaros atostogų metu išdrįso susirinkti kaime į jaunimo rekolekcijas, milicijos buvo užpulti ir skaudžiai išjuokti. Visos mergaitės buvo nuvežtos į ligoninės ginekologinį skyrių ir patikrintos. Visos rastos nekaltos ! Norėta įrodyti, kad jaunimas ištvirkavo. Du jaunuoliai buvo pašalinti iš aukštųjų mokyklų. Ta proga ačiū visiems, kurie savo parašais pareiškė protestą Lietuvos kompartijos pirmajm sekretoriui Petrui Griškevičiui dėl katalikų jaunimo persekiojimo. Po protestu pasirašė 118.000 žmonių.

Mes esame įsitikinę, kad spręsti klausimą, kurie teisėti ar neteisėti katalikų reikalavimai, gali tik vyskupai, nes jie yra apaštalų įpėdiniai, kuriems pats Kristus yra įsakęs: „Eikite ir mokykite tat visas tautas."

Gaila, kad Petras Anilionis šiame straipsnyje nepaminėjo savo kaltės, o dar teisingiau — savo nusikaltimų Bažnyčios ir tikinčiųjų atžvilgiu. Per eilę metų jis elgėsi su vyskupais lygiai taip, kaip anksčiau su Kupiškio rajono kolchozų pirmininkais: juos barė, „mokė" ir reikalavo. Susikvietęs vyskupus, kalbėjo tik jis vienas, o susitikimo pabaigoje leisdavo vienam vyskupui padėkoti už „turiningą" pokalbį.

Ar ne laikas Petrui Anilioniui, kaip labai aktyviam Brežnevo-Andropovo klikos veikėjui, persitvarkymo vardan imti ir atsistatydinti? Kalbama, kad kitais metais jis išeis į pensiją. Bet ar tai sumažins jo kaltę, ar parodys Religijos reikalų įgaliotinio gerą valią? Reikia ne žodžių, o darbų !

Be reikalo visos pamazgos pilamos vien ant Stalino. Ar tik tas kruvinasis diktatorius kaltas? Kas buvo Stalinas, žinome ne tik iš „Archipelago Gulago". Stalinas mirė 1953 metais, o 1957-58 metais buvo areštuoti 8 lietuviai kunigai (tik du pirmą kartą !). 1961 metais be teismo ištremti du vyskupai. Po 1970 metų nuteisti už vaikų katekizaciją 3 kunigai: kun. Juozas Zdebskis (du kartus), kun. Antanas Šeškevičius SJ ir kun. Prosperas Bubnys. Visi gavo po metus lagerio. O kiek buvo nuteista kunigų ir tikinčiųjų po 50 rublių ! Vertėtų surinkti visus davinius. Ir mane Viduklėje už Vėlinių procesiją per 6 metus kasmet baudė po 50 rublių. 1982 m baudė ir parapijiečius, apsivilkusius kamžomis ir tvarkiusius procesiją. Ačiū visiems, kurie vienais metais siuntė man paštu iš visos Lietuvos po 0,5 rublio ar visą rublį su įrašu: užmokėkite bedieviams pabaudą ! Labai gaila, kad dėl įvairių kliūčių Kronika užfiksavo tik dalį šios rūšies nusikaltimų, kuriuos bedieviai (tame tarpe ir P. Anilionis) darė Bažnyčios ir tikinčiųjų atžvilgiu.

Dėl bažnyčių. Minėtame straipsnyje rašoma, kad Vykdomasis komitetas svarstė, kurias bažnyčias grąžinti tikintiesiems. Man atrodo, kad visai be reikalo jie vargsta. Visos bažnyčios buvo uždarytos neteisėtai. Geriau tegul vykdomieji komitetai pasistengia paskelbti nusikaltėlių pavardes. Reikia grąžinti visas bažnyčias ! Jos tikintiesiems yra reikalingos. Manau, kad gražioji, savo laiku Kauno inteligentų labai mėgiama, tėvų jėzuitų bažnyčia buvo statyta Dievo garbei ir žmonių dvasinei naudai, o ne sportui. Pakankamai šioje šventovėje prisisportavo subedievintas jaunimas, ne vienas jų tapdamas narkomanu, toksikomanu ar dvasiniu iškrypėliu.

(Bus daugiau)

Atkelta iš 3 psl.

XV Australijos lietuvių chorų ...

Jungtinio vyrų choro pasirodymu. Jie sudainavo tris dainas: M.K. Klajūno „Liaudies dainą", A. Klenickio „Dainą prie laužo"(solo partiją atliko J. Rubas, akomponavo A. Laurinaitis) ir A. Strolios „Karo žygio dainą".Dirigavo Birutė Prašmutaitė. Dainos gražiai nuskambėjo, tik gal pirmosios tempas buvo per greitas, sunkiai sekėsi suprast žodžius.

Koncerto antrą dalį pradėjo Jungtinis moterų choras, diriguojant B. Aleknaitei. Jos atliko A. Bražinsko „Brangiausia žemė", A. Mikulskio „Pavasaris" ir V. Paltanavičiaus „Nemunas". Dainos buvo labai išmoningai parinktos ir moterys jas padainavo su giliu įsijautimu.

Išėjus į sceną vyrams, Jungtinis mišrus choras, G. Vasiliauskienei diriguojant, pradžiugino klausytojus V. Juozapaičio dainomis „Graži mūsų žemė" ir St. Šimkaus „Šią naktelę". Ypač darniai nuskambėjo pirmoji daina. G. Vasiliauskienę pakeitė Justinas Ankus. Jo diriguojamas choras šauniai atliko tris liaudies dainas: K.V. Banaičio „Paskutinis vakarėlis" L. Abariaus „Augau aš pas tėvelį" ir A. Pociaus „Palankėj". Dirigentė D. Levickienė dirigavo keturias dainas: L.J. Simučio „Į naują žygį", St. Šimkaus „Oi kas sodai" (solo partija atliko G.Žigaitytė-Hurba), J. Gaižausko „Tėviškės klevai" ir V. Paketuro „Išausk, mergele".Labiausiai klausytojus sujaudino „Tėviškės klevai".

Paskutinė chorinė daina — tai B. Budriūno „Mano protėvių žemė"(dirigentė G. Vasiliauskienė, solo partija atliko G. Žigaitytė-Hurba, akomponavo A. Laurinaitis). Solistė mūsų dainų šventėse pasirodė pirmą kartą. Ji yra lengvo žanro dainininkė, tačiau savo partiją atliko gražiai.

Programos pabaigoje Dainų šventės simbolis — kanklės buvo perduotos sekančios Dainų šventės rengėjams — Melbourno „Dainos sambūrio" dainininkams. Jas priėmė Vincas Ališauskas. Šios Dainų šventės prisiminimui visiems dirigentams buvo įteiktos dovanos. Gėlėmis buvo apdovanota solistė G. Žigaitytė-Hurba, o šampano bonkomis — solistas J. Rubas bei pianistas A. Laurinaitis. Padėkos žodį tarė ALB Krašto valdybos pirmininkė D. Baltutienė. Dainų šventė baigta Jungtiniam chorui ir visiems susirinkusiems giedant „Lietuva brangi".

Pastaroji Dainų šventė praėjo labai pakiliai. Repertuaras parinktas nepriekaištingai, dainos melodingos, žodžiai giliai patriotiniai. Jie sukėlė mūsų širdyse džiaugsmą ir pasididžiavimą.

Nuoširdus ačiū Dainos šventės rengėjams, dirigentams ir visiems dainininkams už įdėtą darbą bei pasišventimą.

PD

Vida ir Edvardas Pankevičiai

Iškilmingos jungtuvės 1988.XII.10 vyko Xavier College bažnyčioje, kur abu jaunieji yra baigę Jėzuitų vedamą gimnaziją. Šv. Mišių metu giedojo lietuvių parapijos choras, vad. dirigento Petro Morkūno. Didingai ir jaudinančiai nuskambėjo „Marija — Motina meili", „Veni Jesu", „Graži Marija" ir Grabausko „Ave Maria". Nuotaką prie altoriaus atvedė tėvas Vincas Žemaitis. Skaitymus atliko Gaila Žemaitytė. Apeigas pravedė kun. Pr. Dauknys asistuojant kun. J. Petrauskui. Vestuvių puota vyko Lietuvių namų Jubiliejinėje salėje vadovaujant Sigitui Tamulevičiui. Šokiams grojo orkestras. Abu jaunieji — Melbourno universiteto absolventai. Edvardas — inžinierius, Vida, baigusi universitetą B.A. laipsniu, bus gimnazijos mokytoja. Abu jie yra šokę „Gintaro" tautinių šokių grupėje, kuriai vadovauja Dalia Antanaitienė. Bažnyčioje jungtuvių metu jauniesiems buvo įteiktas ant pergamento parašytas popiežiaus Jono Pauliaus II palaiminimo dokumentas, kurį sutuoktiniams išrūpino prelatas Petras Butkus MBE.

Foto: Edvardas Margan-Marganavičius.

Kun. Alfonsas Svarinskas Australijoje

Tai įžymiausias Lietuvos sąžinės kalinys, 22 metus nešęs vergijos grandines sovietų kalėjimuose, koncentracijos stovyklose už Dievo teises žemėje, už Tėvynės Lietuvos laisvę. Dabar atvyksta pas mus pravesti Gavėnios rekolekcijas.

Kelionių maršrutas:

Į Melbourną iš Vakarų Voketijos atskrenda Qantas lėktuvu į Tullamarine aerodromą vasario 10 d. (penktadienį) 10.20 val. Melbourne išbus 10 dienų.

Į Perthą svečias išskrenda Australian Airlines (tos oro linijos lėktuvai skraido po visą Australiją) lėktuvu vasario 22 d. (antradienį) 14.00 val ir Perthe bus 15.45 val. Rekolekcijos čia baigiamos Gavėnios trečią sekmadienį. Perthe išbus 6 dienas.

Į Adelaidę iš Pertho išskrenda vasario 28 d. (antradienį) 12 val. ir Adelaidėje nutūps 17.10 val. Rekolekcijos čia bus užbaigtos Gavėnios ketvirtą sekmadienį. Svečias Adelaidėje išbus 10 dienų.

Į Hobartą iš Adelaidės per Melbourną išskrenda kovo 10 d. (penktadienį) 13.00 val. ir į Hobartą atvyks 16.45 val. Čia rekolekcijos St. Therese bažnyčioje (24 Hopkins St., Moonah) prasidės kovo 11 d. (šeštadienis) 8 val. vakaro ir bus užbaigtos sekmadienį 12 val. Po to numatytos suneštinės vaišės parapijos salėje. Hobarte išbus 4 dienas.

Į Canberrą iš Hobarto svečias išskrenda kovo 14 d.(antradienį) 10.15 val. Melbourne persėda į kitą lėktuvą ir į Canberrą atvyks 14.40 val. Canberroje svečiuosis dvi dienas. Per tą laiką praves rekolekcijas.

Į Sydnėjų iš Canberros išskrenda kovo 16 d. (ketvirtadienį) 15.05 val. ir atvyks 15.40 val. Sydnėjaus rekolekcijos baigiamos Verbų sekmadienį.

Į Coolangattą iš Sydnėjaus išskrenda kovo 20 d. (pirmadienį) 9.30 val. ryto ir atvyks 10.40 val. Iš čia Brisbanės lietuviai svečią parsiveš pas save. Numatytos rekolekcijos.

Į Sydnėjų iš Coolangatta išskrenda kovo 24 d. (Didysis penktadienis) 11.10 val. ir atvyksta 12.25 val.

Iš Sydnėjaus į Frankfurtą išskrenda kovo 30 d. (penktadienį) Qantas oro linijos lėktuvu 15.30 val.

Garbingą svečią pasistenkime iškilmingai sutikti ir gausiai dalyvauti jo vedamose Gavėnios rekolekcijose.

Kun. dr. Pr. Dauknys

A.†A. Adolfas Eskirtas

Adolfas gimė Žemaitijoje 1913.1.12 Andrijavo miestelyje Kretingos apskrityje.

Jaunystėje jis išvyko į Klaipėdą. Mėgo sportą, ypač plaukimą, priklausė sporto klubui. Vokiečiams okupavus Klaipėdą, atvyko į Kauną ir dirbo įstaigoje. Per pirmąjį bolševikmetį dirbo miško darbus ir tokiu būdu išvengė deportacijos.

1942 m. sukūrė šeimą. Jo žmona — medicinos sesuo ir akušerė Elena Raubaitė. Susilaukė dukros Ramutės. Abu norėjo įsikurti kur nors provincijoje, nes Elena svajojo nešti Lietuvos kaimo žmonėms medicininę pagalbą. Deja, karo audra nubloškė Eskirtus į Vokietiją, o vėliau — į Australiją. teko pergyventi daug skausmo, nes vos kelių mėnesių dukrelė pasiliko pas Elenos tėvus Lietuvoje. Daug maldų sukalbėta ir daug ašarų išlieta kol po didelių pastangų tėvai priglaudė savo pirmgimę prie išvargusios širdies.

Adolfas atvyko į Australiją 1948 m. su ketvirtąja išeivių grupe. Darbo sutarčiai atlikti Eskirtai buvo paskirti į Sale ligoninę. Čia iš 26 pabaltiečių 9 buvo lietuviai. Pirmas Kalėdas jie jau šventė organizuotai. Kai gavo pirmą numerį laikraščio „Australijos lietuvis", visi sumokėjo po dolerį ir dar po dolerį paskolino, kad ir ateityje galėtų turėti lietuvišką spausdintą žodį.

Alfonsas buvo ramaus būdo, didelis patriotas, visada jautriai rūpinosi lietuviškais reikalais. Eskirtų namų durys plačiai buvo atvertos savo tautiečiams, čia vyko susirinkimai, priėmimai, parengimai. Duoną pradžioje Adolfas pelnė traku, vėliau įsigijo nedidelį vištų ūkį ir dirbo jame iki pradėjo šlubuoti sveikata. Australijoje dar gimė Eskirtų sūnus Vytas, kuris dabar gyvena Hobarte (Tasmanijoj).

Nežiūrint 200 km nuotolio, Eskirtai dažnai atvykdavo į žymesnius Melbourno lietuviškus renginius. Adolfas labai mėgo šokti, dainuoti lietuviškas dainas, todėl aktyviai dalyvavo kultūrinėje veikloje. Ruošėsi šiuosmet vykti į Lietuvių dienas Adelaidėje, bet tai jam nebuvo lemta. Gruodžio 5 d. amžiams užmerkė akis ant Elenos ir vaikų rankų. Adolfas yra turėjęs dvi širdies operacijas ir daug iškentėjęs fizinio skausmo. Gruodžio 9 d. Sale katedra buvo pilna žmonių, tartum sekmadienį. Kun. J. Petrauskas atnašavo gedulingas šv. Mišias drauge su kanauninku Allman, kuris jau 30 metų pažįsta Eskirtus. Melbourno choristai-vyrai ir vietiniai, Monikos Sodaitienės suorganizuoti, su giliu įsijautimu giedojo giesmes, abu kunigai jautriais žodžiais pagerbė Velionį. Šiltai su Mirusiuoju atsisveikino Latrobe Valey seniūnė V. Koženiauskienė. Draugų vardu žodį tarė E. Jonaitienė iš Sydnėjaus, užberdama ant karsto žiupsnelį Lietuvos žemės.

Ilga mašinų virtinė išlydėjo Adolfą į paskutinę kelionę. Leidžiant karstą į kapo duobę buvo sugiedota „Marija, Marija" bei Tautos himnas.

Mielas Adolfai, ilsėkis ramybėje toli nuo savo numylėtos Žemaitijos. Nuliūdę liko žmona Elena, dukra Ramutė, sūnus Vytas ir žentas Rodney.

Sukaktuvininkui

Skiriu Adolfui Eskirtui

Padūkusiai mums laikas bėga,
Pralenkdamas net savo greitį.
Mes taip visur skubėt pamėgom,
Kad jau lėtai nemokam eiti.

Sudie pasakę džiaugsmą vejam
Pavasario skubotoj šventėj,
Rudens metu kiek sulėtėjam,
Tebeskubėdami gyventi.

O džiūstantieji lapai krenta,
Pavieniui, ir net laiko saujom...
Bet, kol dar lemta mums gyventi,
Liūdnai sau negadinkim kraujo.

Gyvenk mums, kaip lietuvis geras !
Mes linkim Tau ilgiausių metų !
Visur lai Tavo žingsniai svarūs
Vien gėrio spindulius temato.

Juozas Mikštas
Sale, 1979. 1. 13.

A.†A. Leonas Vaičaitis

Gimė Kaune 1933.4.24. Gyveno Kybartuose. Per karo audras su tėvais ir seserimis atvyko į Vokietiją. Karui pasibaigus emigravo į Australiją su visa šeima. Daugiau kaip 25 metus dirbo Australian Army Engineering Development Establishment.

Leonas pasižymėjo veiklumu lietuvių tarpe: buvo Ateitininkų organizacijos narys, dainavo Dainos sambūryje, giedojo Parapijos chore. Būdamas muzikalus, ne kartą yra suorganizavęs grupelę giesmininkų, kurie pagiedodavo bažnyčioje sutuoktuvių ar laidotuvių progomis, pats grodavo vargonais. Reikalui esant diriguodavo Melbourno Parapijos chorui pamaldų metu.

Staigi ir netikėta mirtis pašaukė Leoną amžinybėn 1988.12.10. Rožinio metu garbės sargyboje prie jo karsto buvo uniformuoti Dainos sambūrio choristai. Rožinį pravedė kun. dr. Pr. Dauknys. Atsisveikinimo žodį tarė K. Mieldažys, Melbourno Dainos sambūrio ir Melbourno Parapijos chorų vardu išreikšdamas gilią užuojautą didžiame skausme likusiai žmonai Reginai, dukroms Astai ir Amandai, Leono tėveliui, sesutei Zitai su šeima, sesutei Aurelijai, Leono žmonos sesutei Nijolei su vyru ir sūnumi, kurie buvo atvykę iš Adelaidės. Taip pat gili užuojauta buvo pareikšta tolimesniems Leono giminaičiams ir pažįstamiems.

Per laidotuvių pamaldas, kurias atnašavo kun. J. Petrauskas, duetu pagiedojo V. Danius ir J. Rubas. Solo vieną giesmę atliko solistas J. Rubas. Jungtinis Parapijos ir Dainos sambūrio choras pagiedojo laidotuvėms parinktas giesmes. Vargonais palydėjo Birutė Prašmutaitė. Palaidotas Fawkner kapinėse.

Ilsėkis ramiai, Leonai, mums draugiško krašto žemelėje.

K. Mieldažys

ADELAIDĖ

Mokslo metų užbaigimas

Gruodžio 4 d. organizuotai dalyvavę pamaldose šv. Kazimiero šventovėje, lietuvių šv. Kazimiero vardo mokyklos mokiniai Lietuvių katalikų centro salėje suruošė mokslo metų užbaigimą. Jį pradėjo mokyklos vedėja E. Varnienė, pasakiusi gražią kalbą. Sužinojome, kad šiais metais mokykloje mokėsi 21 mokinys, iš jų 17 vaikų ir 4 suaugę.

Mokslo metų užbaigimui Anita Baltutytė parašė ir pastatė vaidinimą „Kalėdos", kuriame dalyvavo visi mokyklos mokiniai. Jie deklamavo šoko ir dainavo. Po to įspūdingai per salę žengė Kalėdų Senelis su didžiuliu maišu dovanų, kurių užteko ne tik mokiniams, bet ir salėje esantiems vaikams.

Vedėja padėkojo mokytojams, mokinių tėveliams ir mokyklą finansiškai remiančiai ALK Moterų draugijai. Programa buvo užbaigta Tautos himnu. Po to įvyko vaikams, mokytojams ir tėvams paruoštos vaišės.

Mokslo metų užbaigimo proga toje pačioje salėje buvo surengta mokinių piešinių paroda. Daugumą sudarė piešiniai religine tematika, piešti kun. J. Petraičio tikybos pamokose.

Pr.P.

MELBOURNAS

Bendros Kūčios

Tautos Fondo būrelis suruošė iškilmingas Kūčias Lietuvių namų Jubiliejinėje salėje. Visi stalai buvo šventiškai papuošti ir ant jų išdėlioti Kūčių valgiai. Čia susirinko gera šimtinė lietuvių, o jų tarpe buvo nemažai svečių iš Lietuvos. Kun. Pr. Dauknys tarė pritaikytą šiam vakarui žodį, po to buvo pasimelsta už mirusiuosius, o parapijos choro dirigentui Petrui Morkūnui mostelėjus, susirinkusieji pagiedojo kalėdinių giesmių. ALB Kraštyo valdybos sekretorė Alisa Baltrukonienė perdavė Krašto valdybos sveikinimus ir papasakojo, kad Kūčių vakarą, 9 val. lietuviai Tėvynėje užgesins šviesas ir pastatys languose degančias žvakutes. Tuo bus išreikštas visos tautos laisvės troškimas bei prisiminti vergijoj žuvę broliai ir sesės. Kūčioms įpusėjus, Bendruomenės pirmininkas inž. Kęstutis Lynikas atvežė pas jį besisvečiuojantį buvusį sąžinės kalinį dr. Algirdą Statkevičių. Pastarasis susirinkusiems tarė jautrų žodį, persunktą kančia bei Tėvynės ilgesiu ir perpintą poezijos posmais. Susitikimas su mūsų broliu, kuris už meilę Tėvynei Lietuvai 14 ilgų metų nešė vergijos pančius Sibire ir įvairiuose bolševikų kalėjimuose, gyvai palietė visų susirinkusiųjų širdis.

PD

Mylimam gyvenimo draugui ir tėvui

ADOLFUI ESKIRTUI

iškeliavus amžinybėn, jo žmoną, Sale seniūnijos seniūnę, Eleną Eskirtienę, dukrą Romą su vyru, sūnų Vytautą ir visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame

ALB Krašto valdyba

A.† A. Adolfui Eskirtui

mirus, jo žmoną Eleną ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Latrobe Valley senūnijos lietuviai

A.† A. Adolfui Eskirtui

mirus, jo mylimą žmoną ir mūsų mielą draugę Eleną ir vaikus skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime

Veronika Koženiauskienė
Veronika ir Tony Rosato

A†A Adolfui Eskirtui

Parapijos choro rėmėjui mirus, jo liūdinčią žmoną, šeimą, gimines, artimuosius ir pažįstamus giliai užjaučiame

Melbourno Parapijos choras

Mielam mūsų choristui

A. A. Leonui Vaičaičiui

staiga mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiame jo likusiai šeimai ir artimiesiems

Melbourno Dainos sambūris

A.† A. Leonui Vaičaičiui

Melbourno Parapijos choristui mirus, jo žmonai Reginai, dukterims Astai ir Amandai, jo tėvui Pijui, seserims Zitai su šeima ir Aurelijai, jo giminėms ir artimiesiems reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime

Melbourno Parapijos choras

A.† A. Leonui Vaičaičiui

mirus, jo žmonai Reginai, dukterims Astai, Amandai, jo tėvui Pijui, seserims Zitai su šeima ir Aurelijai, jo giminėms ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Antanina Plokštienė, Nijolė, Jurgis, Viktoras ir Andrius Vitkūnai su šeimomis

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Praėjusiais 1988 m. Melbourno lietuvių parapijos šv. Jono bažnyčioje buvo pakrikštyti 8 kūdikiai — naujieji parapijiečiai (iš viso nuo mūsų parapijos įsikūrimo pradžios, t.y. nuo 1950 m. — 700). Buvo taip pat 8 jungtuvės (iš viso 368). Mirė 29 parapijiečiai (iš viso 632).

Vida Žemaitytė ir Edvardas Ričardas Pankevičius gruodžio 10 d. Xavier College bažnyčioje buvo sujungti moterystės ryšiu.

Dr. Andrius Balnionis moterystės ryšiu buvo sujungtas su Anna Melissa Teller šv. Jono bažnyčioje gruodžio 18 d.

Vida Vaitiekūnienė sutiko atstovauti lietuvių parapijai Melbourno Arkivyskupijos Imigracijos komisijoj ir šiom pareigom arkivyskupas ją patvirtino. Iki šiol mums atstovavo Antanina Žemaitienė.

Adolfą Eskirtą, mirusį gruodžio 5 d., laidojant, šv. Mišioms už jo vėlę aukojo: G. Baleiša, Izidorius Bindokas, E. Eskirtienė ir šeima, J.E. Jonaičiai, V. Koženiauskienė, A.J. Lekniai, V. Norkienė, B. Prašmutaitė, V.T. Rosato, V.R. Rutkauskai, P. Sidabrienė, M. Sodaitienė, A.J. Šabrinskai, D. Valytė-Ellison, B.O. Vitkauskai, A.ir S. Useliai.

Leoną Vaičaitį, mirusį gruodžio 10 d., laidojant, šv. Mišioms už jo vėlę aukojo: A.E. Bakaičiai, D. Baltutienė, P.O. Binkus, O.J. Bratiškai, V. Danius, J.A. Grigaičiai, J.L. Kebliai, E. Markonienė, P. Mažylis, M. Medeišienė, V.M. Miliauskai, L. Padgurskis, J.J. Petraičiai, L.S. Pikeliai, Antanina Plokštienė, B. Prašmutaitė, Alf.F. Ročius, B.E. Regina Smalioriai, P.S. Švambariai, A. Volkienė, J.M. Venckai, N.J. Vitkūnai, V.M. Žiogai, A.V. Swyrydan, Australian Army Engineering Development Establishment.

Elena Žakevičienė užprašė šv. Mišias už Gediminą Sodaitį, minint jo mirties dešimtmetį, o taip pat už Juozą Leščinską, jo mirties trečiose metinėse.

Parapijai aukojo $ 130 J. Mičiulienė, po $100 Valentinas Čižauskas, kun. Stasys Gaidelis SJ, V. Šeštokienė, A.S. Useliai, $80 B. Kaminskas, po $ 65 A. Grikšelis, St. Šiuškus, po $60 B. Butkus, V.D. Simankevičiai, V. Urmelis, A. Volkienė, F. Zdanavičienė, po $50 Z. Augaitis, O.J. Bratiškai, P. Butkys, S.L. Jomantienė, V. Motuza, S. Pažereckienė, R.E. Šemetai, V. Vaitiekūnienė, J. Vaitkus, po $40 R. Klimienė, K. Kuzmickas, St. Lukaitis, St. Sikorskis, $35 V. Bieliauskas, po $ 30 L. Braniškienė, S. Bumblienė, V. Račius, A. Rukšėnas, Ona Rukšėnienė, Št. Seduikis, K. Sipaila, V. Stankevičius, po $ 25 A. Ramanauskas, R. Volosinas, po $ 20 J. Kraulaidys, S. Liesis, E. Žižmaraitė, Kostas Sackus, E. Seženis. Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja kun. Pr. Dauknys.

Stefanija Bortkevičienė mirė gruodžio 21 d. Gedulingos šv. Mišios šv. Jono bažnyčioje buvo gruodžio 23 d., iš kur palydėta į Springvale krematoriumą. Giliame liūdesyje liko duktė Laima. Už Velionės vėlę šv. Mišioms aukojo P. Adamavičienė, A.E. Bakaičiai, M.S. Eimučiai, R. Kaunienė, E. Markonienė, J.J. Petraičiai, J.B. Tamošiūnai, J. Šekienė.

A† A Vincas Žemaitis, ALK Federacijos pirmininkas mirė 1989.I.2. Palaidotas Springvale kapinėse 1989.1.6.

A†A Eleonora Balčiūnienė mirė 1989.1.9, palaidota sausio 12 d.

Petrašiūnas Juozas turėjo širdies priepuolį. Šiuo metu gydosi namuose.

Hobartas

Hobarto Apylinkės Lietuvių Bendruomenės Valdyba ir Perkūno sporto klubo komitetas rengia iešimę, 1989m. sausio mėn. 22d., sekmadienį 2v.p.p. Hildos ir Bonifaco Šikšnių patalpoj, 43 Easton Av. West Moonah.

Maloniai prašome visus lietuvius apsilankyti ir draugų atsivesti. Bilietai tik $7, maistas bus paruoštas, gėrimus bus galima nusipirkti vietoje. Pasilinksminsime ir kartu paremsime mūsų sporto klubą.

Hobarto Apylinkės Lietuvių
Bendruomenės Valdyba ir
Perkūno klubo komitetas

Pas Magdeleną ir Petrą Šiaučiūnus vieši dvi viešnios iš Lietuvos.
Sausio mėn. 3d., Hilda ir Bonifacas Šikšniai laukia atvykstant viešnios iš Lietuvos.
P.p. Vikniai tikisi sulaukti viešnios iš Lietuvos greitu laiku. Tikros atvykimo datos dar nežino

LATROBE VALLEY

A.† A. A. Mečeckienė

Lapkričio 22 d. Yalourn North savo namuose staiga mirė Antanina Dzindulytė-Mečeckienė, sulaukusi 76 metų amžiaus. Velionė gimė Šiluvoje Raseinių apskrityje. Buvo linksmo būdo. Jaunesniame amžiuje dalyvaudavo lietuviškuose renginiuose ir pamaldose. Gyvenime neišvengė skaudžių pergyvenimų. Dar Lietuvoje mirė vienas sūnus, o prieš 14 metų — antras, Jonas, sulaukęs vos 45 metų amžiaus. Prieš keturis metus jai teko palaidoti vyrą Kazimierą.

Po gedulingų pamaldų Yallourn North katalikų bažnyčioje kaimynų ir draugų australų bei Latrobe Valley ir Sale seniūnijų lietuvių buvo palydėta į kapines, kur ilsisi jos artimieji. Nuliūdę liko dukros Genė ir Veronika, o taip pat sūnus Edvardas su šeimomis. Už a.a. A. Mečeckienės vėlę šv. Mišias užprašė B.O. Vitkauskai, P. Petniūnas, V. Koženiauskienė

Išvyka į New Zealand

Tie, kurie yra įmokėję depozitą, likusią sumą $ 599 prašome įmokėti iki sausio 25 d. Kiekvienas privalo pasirūpinti užsienio pasus asmeniškai.Pinigus siųsti šiuo adresu: Mr. J. Petrašiūnas 13 Jacqueline Rd. Mt. Waverley 3149.

Ekskursija į Cooma, kuri buvo numatyta sausio 31 d. yra atšaukta.

J. Petrašiūnas

Sveikiname visus gimines ir pažįstamus Kristaus Gimimo šventėje ir linkime jiems laimingų Naujųjų metų.

Genovaitė ir Edvardas Klejai

Melbourno Dainos Sambūris maloniai kviečia visus į užgavėnių

Blynų Vakarą

kuris įvyks vasario mėn. 7d. (antradienį) 7 val. vakaro
Melbourno Lietuvių Klubo namuose.
Stalus prašome užsisakyti pas J. Petrašiūnienę tel. 232 5034 iki vasario mėn. 5d.
Įėjimas visiems 6 dol., vaikams iki 15m. 4 dol.

Dainos Sambūris

ATGIMIMAS

Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio informacinis biuletenis

Kraštas, kurį iš savo protėvių paveldėjom, yra mūsų. Vadinam jį Lietuva ir norim, kad šis žodis iš pasaulio kalbos, iš jo žemėlapio neišnyktų. Rašom ir tariam jį su kitais nemažiau vertais ir garbingais tautų ir valstybių vardais. Norim, kad ir kiti su pagarba mus ištartų.

Istorija, į kurią atsiremiam, yra mūsų istorija. Šviesos ir tiesos spindulys teapšviečia skurdžius ir garbingus, kraujuojančius ir sopulingus jos puslapius, senus ir naujus jos kultūros paminklus.

Kalba, kuria kalbam ir kuria didžiuojamės, yra mūsų kalba. Joje užtenka žodžių meilei ir neapykantai, džiaugsmui ir liūdesiui. Ji niekam negrąso, ji nieko neatstumia. Kaip ir visos, ji nori gyventi.

Žmogus, kuris žiūri į mus, reikalauja tiesos ir teisingumo. Turi būti apsaugotas jo gyvenimas, darbas, kūryba, apgintas ir pagerbtas jo žmoniškumas, sąžiningumas, dora. Jo dvasios gėlė, jo būties vienkartybė teišsiskleidžia tarp mūsų ir mums.

Gamta, kurioj esam, yra mūsų, bet mes esame jos. Nuvalykime užterštas žalias jos akis, rūpesčiu ir globa apgaubkim visos jos pavidalus, visas jos broliškas formas.

Mes sveikiname Persitvarkymą, išlaisvinantį dvasią, mintį, darbą, kūrybą, ir po jo vėliavom — viešumo ir demokratijos vėliavom — siekiame atsinaujinti, atgimti žmogui ir tautai.

Justinas Marcinkevičius, Vilnius

MELBOURNAS

Bibliotekos žinios

Gauta bibliotekai - ne skolinimui, tik pasiskaitymui bibliotekos skaitykloje: Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio informacinis biuletenis „Atgimimas", Nr.3 ir 6, spalio 15 ir lapkričio 11d. 1988m. Sąjūdžio Kauno tarybos leidinys „Kauno aidas" Nr.1 / 13 /, lapkričio 24d. 1988m. PLB Valdybos bendralaiškis kraštų PLB valdyboms Nr.5, lapkričio 15d. 1988, Toronto, Kraštų valdybų žiniai, ne spaudai.

A.A. Vincui Žemaičiui

mirus, didžiame sielvarte likusią žmoną Antaniną, Parapijos choristę, jos šeimą, gimines, artimuosius ir pažįstamus giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Melbourno Parapijos choras

Mūsų mielam ir ilgamečiui draugui Federacijos Pirmininkui

A.A. Vincui Žemaičiui

taip anksti iškeliavus amžinybėn, giliai ir nuoširdžiai užjaučiame jo žmoną Antaniną, dukras Gailę ir Vidą, bei jos vyrą, melsdami Dievą jiems suraminimo ir stiprybės.

Stasė ir Romas Šmitai
Elė ir Kęstas Varnai

A.A. Vincui Žemaičiui

Taip greitai atsikyrus iš mūsų tarpo, gilią užuojautą reiškiame jo žmonai Antaninai, dukterims Gailei ir Vidai, žentui ir artimiesiems.

Z.G. Jokubaičiai
H. Statkuvienė
V. Jablonskienė
Z.J. Pranckūnai

A.A. Vincui Žemaičiui

mirus, jo žmonai Antaninai ir jos šeimai reiškiame gilią užuojautą ir liūdime kartu.

Skimbirauskų šeima

A.A. Vincui Žemaičiui

Federacijos Pirmininkui mirus, giliame nuliūdime pasilikusią jo žmoną Antaniną su šeimą giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Kun. Dr. A. Savickas ir
Pertho bendruomenė

ALK Federacijos Pirmininkui A.A. Vincui Žemaičiui mirus, jo žmoną Antaniną, dukras Gailę, Vidą su jos vyru ir kitus gimines giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Teklė, Juozas Seliokai

ALK Federacijos Pirmininkui A.A. Vincui Žemaičiui po sunkios ligos mirus, giliausią užuojautą reiškiame žmonai ir visai žeimai.

Melbourno Parapijos Taryba

Praeityje buvusiam Sale seniūnijos nariui ir ėjusiam seniūno pareigas a†a Vincui Žemaičiui mirus, jo žmoną Antaniną bei dukras Gailą ir Vidą, seserį Birutę Amerikoje ir kitus gimines giliai užjaučiame ir drauge liūdime

Sale seniūnijos lietuviai

Mūsų mielą filisterę Vidą Žemaitytę-Pankevičienę ir vyrą nuoširdžiai užjaučiame jos mylimam Tėveliui mirus ir taip pat reiškiame užuojautą visiems Žemaičių šeimos nariams.

Akad. Skautų sąjūdžio Melbourne skyriaus nariai

A†A Stefanijai Bortkevičienei

mirus, jos dukrai Laimai Ray, giminėms, artimiesiems reiškiu gilią užuojautą ir kartu liūdžiu

Elena Zdanavičienė

Kūčios užbaigiant mokslo metus

Lietuviškų Kūčių tema vyravo Melbourno lietuvių parapijos sekmadienio mokyklos mokslo metų užbaigimo programoje, kuri buvo atlikta *gruodžio 11-tą dieną Melbourno Lietuvių namų scenoje.*

Tą rytą lietuviškų pamaldų metu mokinių choras, p. Bronės Staugaitienės paruoštas, gražiai pagiedojo „Linksmą giesmę", „Jėzau, pas mane ateiki" ir „Štai užbaigėm" su smuiko ir fleitos akompaniamentu. Mokiniai atnešė auką, jie ir skaitinius skaitė. Kun. Pr. Dauknys savo pamoksle pabrėžė lietuvių kalbos mokėjimo vertę ir pagerbė jau išeivijoje gimusius tėvelius, kurie puoselėja savo šeimose gimtąją kalbą. Poetas J. Mikštas padeklamavo savo kūrybos eilėraštį apie lietuvių kalbos mokėjimo svarbą. Parapijos choras, kaip visuomet, nuostabiai gražiai giedojo. Tėvų komitetas, vadovaujamas Rimo Mickaus, Lietuvių namuose pavaišino mokinius dešrelėmis. Pasistiprinę visi sukruto ruoštis savo pasirodymams. Reikėjo viską atlikti paskubomis, be repeticijų. Darželio auklėtoja Rūta Mickienė išpuošė sceną savo globotinių pagamintomis spalvingomis kalėdinėmis dekoracijomis. Mokinių tėvelis Martynas Didžys pastatė didelę eglutę. Buvę mokyklos mokiniai Tomas ir Petras Arai bei Andrius Kaladė ruošėsi užkulisiniams darbams, kurių jie niekada neatsisako.

Pagaliau atsivėrė uždanga ir scenoje prie Kūčių stalo pamatėme 6-to skyriaus mokinius. Jie suvaidino labai nepavyzdingą šeimą. Tėvas (Stepas Levickis), motina (Linutė Didžytė) ir svečias mokytojas (Linas Kaladė) bando sudrausminti nesuvaldomą vaiką (Eugenijus Klimas), kol pastarasis išdykaudamas nutraukia nuo stalo staltiesę su visais valgiais ir griūdamas suverčia indus sau ant galvos. Išlindęs neklaužada sakosi mėgstąs tik vaidinti blogą vaiką...

Pavyzdingas tradicines lietuviškas Kūčias ir daugybę su šia diena susijusių senų papročių pavaizdavo penktas ir trečias skyriai. Aštuonių vaikų motina (Venta Jokūbaitytė) ir tėvas (Danius Aras) aiškino vaikams Kūčių vakaro papročius, burtus ir prietarus. Visi gražiai suvaidino ir sudarė nuotaikingą Kūčių vakarienės vaizdą. Po to scenoje atsirado Kalėdų Senelis ir atsilošęs fotelyje stebėjo jaunųjų pasirodymą. Darželinukai jį palinksmino labai vykusiu vaidinimėliu apie raudoną sviedinį. Dalyvavo 8 vaikai, o pasakotoja buvo Linutė Didžytė. Atitinkamai manipuliuodami plakatais, mažyliai sudėstė žodžius į sakinį, išreiškiantį Kalėdų svarbą vaikams. Pirmas ir antras skyriai, nestokojantys puikių artistų, pavaizdavo savo kūrybos pasaką, šiek tiek primenančią „Raudonkepuraitę", kurioje vilkas galiausiai patenka į zoologijos sodą. Vaidino Ginta Statkutė, Audrius Skeivys, Rimas Strunga, Kim Pettiford ir Justinas Klimas. Turėjo dalyvauti ir Girius Antanaitis, bet susirgo. Eilėraštį padeklamavo Daina Mickutė ir Zita Šukytė. Pianinu skambino visa eilė mokinių, o gitara — Rimas Strunga. Tautinius šokius „Kalvelis" ir „Bitute, pilkoji" pasigerėtinai šoko p. D. Antanaitienės išmokinti jaunesnieji mokiniai. Publika ypatingai džiaugėsi pačių mažiausių šokėjų pastangomis. Mokyklos choras padainavo „Naujienas", „Čiulbėsiu paukšteliu" ir „Lietuva brangi". Smuiku akomponavo Danius Aras, fleita — Petras Aras. Dainos gerai skambėjo, nes jauni dainininkai labai stengėsi. Tai didelis p. Bronės Staugaitienės nuopelnas, kuri daug laiko pašventė mokyklos chorui sukurti. Viską stebėjęs ir išklausęs Kalėdų Senelis, pagaliau, ištraukė iš savo maišo kiekvienam mokiniui po dovanėlę ir atsisveikinęs išėjo.

Po to mokytojai išdalino savo auklėtiniams mokslo metų baigimo pažymėjimus, o Australijos Lietuvių fondas kiekvienam mokiniui įteikė premiją. Krašto valdybos surengto rašinių konkurso nugalėtojams taip pat buvo įteiktos premijos. Jas išdalino Krašto valdybos pirmininkė p. Danutė Baltutienė. Premijų laimėtojai pagal amžių: Ginta Statkutė, Vilija Jokūbaitytė, Danius Aras, Linutė Didžytė, Rita Bruožytė, Andrius Kaladė. Kiekvienas naujas mokinys ir darželinukai gavo dar Elenos Zdaniūtės-Kaspariūnienės iliustruotą knygelę „Jūratė ir Kastytis". Tai pačios menininkės dovana vaikams.

Mokyklos globėjas kun. dr. P. Dauknys padėkojo mokytojams ir vedėjui už jų nuoširdų ir pasišventusį darbą. Paskutinį žodį tarė mokyklos vedėjas Petras Aras. Programa buvo baigta giesme „Marija, Marija".

Jieva Arienė

Mūsų Rėmėjai

„Tėviškės aidų" Rėmėjų prenumeratas per gruodžio mėnesį prisiuntė: $ 80 ALB Pertho apylinkės valdyba, po $50 V. Brilingas, L. Bučelis, B.P. Kasčiukaitis, B. Nemeika, A. Šabrinskas, V.E. Urmelis, A. Varkalis. Po $45 Z. Poškaitis, A. Švabas. $40 J. Keblys. Po $35 V. Juod, O. Meiliūnienė, S. Pažereckienė, A. Ulskis. Po $30 A. Alseikienė, Z. Augaitis, S.E. Dainius, S. Erminas, I. Daniškevičienė, R. Jurevičius, T. Kesminas, L. Kilčiauskas, J. Launikonis, S. Liesis, L. Milvydienė, S. Noreika, J. Norvilas, P. Petkevičienė, A. Presnkovienė, V. Račius, Br. Sadauskas, S. Sikorskis, P. Šimkus, H. Statkus, A. Šerelis. $28 Slavickas.

Visiems Rėmėjamėjams-aukotojams nuoširdžiai dėkojame už dosnią ir gerą širdį. Jums visiems gausių Viešpaties malonių linkime naujais 1989 metais !

„Tėviškės aidų" administracija

PERTHAS

LKVS-gos Pertho skyriuje neišrinkus kontrolės komisijos, pareiškimą pasirašiusieji tapo teisėta susirinkimui šaukti komisija, kuri vykdomajam organui išrinkti pakvietė balsuoti korespondenciniu būdu. Iš esamų 14 narių balsavo 11. Buvo balsuojama už 5 kandidatus, iš kurių 3 sudarys skyriaus valdybą, o 2 — kontrolės komisiją. Daugiausia balsų gavo ir tuo pačiu išrinkti į skyriaus valdybą St. Galiauskas, A. Klimaitis ir J. Jasas, o į kontrolės komisiją — Pr. Pakalniškis ir J. Norvilas. Išrinktieji pasiskirstys pareigomis, kai tik šis pranešimas bus paskelbtas spaudoje. Iki to laiko skyriaus valdybos pirmininko pareigas eis A. Klimaitis (308 Harborne Str.,Glendalouth 6016. Tel. 444 3911).

Andrius Klimaitis

Australijos Lietuvių fondas

Fondo valdyba paskyrė $ 1000 stipendiją Elenai Kemežytei iš Canberros, vykstančiai į Vasario 16-osios gimnaziją.

Aukos: $20 P.V. Čerkavičiai (128) savo sūnaus Vido tryliktųjų mirties metinių paminėjimui ir M. Kemešienė (117) a.† a. Jono Kemešio antrųjų mirties metinių atminimui, $5 J. Manikauskas (160) Kariuomenės šventės proga. Visi iš Victorijos. Ačiū už aukas.

Vincas Ališauskas
AL Fondo iždininkas

Dr. A. Statkevičiaus kelionei

Aukojo $ 200 J. Erminienė, $150 Melbourno Lietuvių katalikių moterų d-ja, $80 Melbourno Dainos sambūris, $50 Z. Poškaitis, $40 J. Mašanauskas jnr., po $20 I.S.Tamošaičiai, D. Baltutienė, J. Rubas, H. Statkuvienė, J. Kvietelaitis, $15 V. Sidabra. Visiems aukojusiems ačiū.

Dr.A. Statkevičiaus iškvietimo komiteto vardu

Giedrė Kaladienė

Priima pabėgėlius

Vakarų Vokietijos kancleris Helmut Kohl paragino visus krašto piliečius padėti vyriausybei įkurdinti Vakarų Vokietijoje iš komunistų valdomų Centro bei Rytų Europos kraštų atvykstančius pabėgėlius. Vien 1988 metais Vakarų Vokietiją pasiekė apie du šimtus tūkstančių asmenų, tai yra tris kartus daugiau negu 1987 metais ir net šešis kartus daugiau negu ankstesniaisiais metais.

ALD Jaunimo koncertas

Australijos Lietuvių dienos pasižymėjo jaunimo gausumu visuose renginiuose. Tai džiuginantis reiškinys lietuvių bendruomenėje. Gruodžio 28 d. Scott Theatro didžiulė salė buvo pilna žiūrovų. Visi norėjo išgirsti ir pamatyti ką parodys jaunimas, kuris suplaukė iš įvairių Australijos vietovių. Akį patraukė scenoje lietuviškas vaizdas su troba ir berželiu. Tai brolių Algio ir Petro Dundų darbas. Programos pranešėjas Robertas Sabeckis į pirmą „ugnį" pristatė Petrą Čelną iš Melbourno. Jis paskambino „The entertainer". Sydnėjaus „Sutartinė" tarmiškai padainavo tris liaudies dainas: „Parlėk blezdinga", „Kad Dievas duotų" ir „Oi eisiu, eisiu". Publika labai šiltai sutiko dainininkes ir nepagailėjo joms katučių. J.A. Pocių adelaidiškiai pažįsta kaip gerą pianistą ir talentingą smuikininką. Jis smuiku grojo „Rondo" iš Haffnerio serenados. Jam akompanavo I. Velgush. Pianinu paskambino sonatą OP 4.

G. Radzivanas iš Perto skaitė ištraukas iš knygos „Nusišypsok". Jam labai gerai sekėsi juokinti publiką, bet pačiam nesijuokti. Tikėkimės sulaukti gero humoristo. Melbourniškės V. Mockutė ir I. Brovedani grakščiai pašoko „Landutę" (choreografija D. Antanaitienės).

Pirmoje programos dalyje danavo adelaidiškis solistas P. Račkauskas. Gražaus tembro baritonu jis padainavo „Nemunėlį" (O. Metrikienės) ir „Bernužėli nesvoliok" (M. Petrausko). Balsinė medžiaga puiki, tik tarsena šlubuoja. Melbourniškė L. Čižauskaitė moderniišku stiliumi atliko savo kompoziciją „Ilgesys" ir „Sūkurys". D. Kesminas iš Melbourno pirmąją programos dalį užbaigė improvizacija pianinui.

Antrąją programos dalį pradėjo pianistė Rasa Daukutė L. van Beethoveno sonatomis. Adelaidiškė R. Vaičiūtė švelniu sopranu atliko St. Šimkaus „Lopšinę", A. Raudonikio „Lauksiu ateinant". Akompanavo I. Velgush. Australijoje gerai užsirekomendavęs gabus deklamatorius adelaidiškis Sietynas Kubilius šiam vakarui pasirinko M.M. Slavėnienės „Nežinomi keleiviai". Melbourniškė V. Mockutė pašoko išraiškos šokį. Stebint jaunimo pasirodymą, reikia pripažinti, kad turime gerų ir gabių talentų, tik gaila, kad ši salė nelabai tikusi dainininkams, nes joje bloga akustika. Paskutinis programos numeris — trumpas psichologinis vaidinimėlis „Australa Australis". Šio scenos vaizdelio autoriai patys buvo atlikėjais. Tai adelaidiškiai A. Baltutytė, D. Baltutytė, K. Cavill, A. Dunda, A. Patupas, N. Dundaitė, L. Jablonskytė, Loreta Jablonskytė, D. Kalibataitė, S. Malliotytė, A. Paškevičiūtė, A. Pocius, R. Pociūtė, P. Rupinskas, B. Stalbaitė. Režisavo Anita Baltutytė. Šis scenos vaizdelis priartino žiūrovus prie realybės ir tikrovės, su kuria susiduria ir kurią išgyvena išeivijoje gimęs mūsų jaunimas. Čia gyvai pavaizduota, kaip jaunimui, augančiam tarp dviejų skirtingų kultūrų, sunku surasti atramos tašką. Vykusiai surežisuotas, turįs nemaža humoro, scenos vaizdelis atskleidė žiūrovams tas problemas, kurias, manau, tik ateitis padės išspręsti. Dviejų skirtingų kultūrų įtaka jautėsi ir šioje ALD jaunimo koncerto programoje. Gavome dozę lietuviško, klasikinio, modernaus ir kabaretinio peno. Džiaugiamės jaunimu, kuris savo darbu ir pasišventimu prisidėjo prie ALD pasisekimo. Linkime, kad sekančios Lietuvių dienos suburtų mus visus Lietuvoje.

Elena Dainienė

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotvės sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

TOBIN BROTHERS
FUNERAL DIRECTORS

Doncaster: 816 Doncaster Road	848 3666
East Burwood: 294 Burwood Highway	232 9999
Frankston: 232 Cranbourne Road	789 6766
Glenroy: 111 Wheatsheaf Road	306 2044
Malvern: 1382 High Street	509 4811
Noble Park: 505 Princes Highway	546 7644
North Melbourne: 189 Boundary Road	329 6144
Ringwood: 331 Maroondah Highway	870 8011